

International Work Lahti -hankkeen SROI-arviointi

Satu Niskanen, Timo Ilomäki, Juha Klemelä, Hilikka Kulju ja Nelly Meer

Kuntoutussäätiön arviointiraportti 8/2026

Tilaaja

International Work Lahti -hanke

Kirjoittajat

Satu Niskanen, TtM, toimintaterapeutti

Timo Ilomäki, VTM, TtM

Juha Klemelä, VTM

Hilkka Kulju

Nelly Meer

Julkaisija

Kuntoutussäätiö

Pakarituvantie 5

00410 Helsinki

Päätoimittaja

Riikka Shemeikka

© Kuntoutussäätiö

www.kuntoutussaatio.fi

Helsinki 2026

ISSN 1797-1756

ISBN 978-952-7330-34-0 (pdf)

Taitto: Iiro Järvi-Eskola

Tiivistelmä

Lahden seudulla työllisyys, yritysten toimintaympäristö ja alueen pitovoima ovat voimakkaassa muutoksessa. Lahden seudulla tarvitaan toimia kansainvälisten osaajien työllistymisen ja alueelle kiinnittymisen vahvistamiseksi. Näin voidaan ehkäistä osaamisen, verotulojen, yritysten kasvuedellytysten ja väestökehityksen kannalta tärkeän inhimillisen pääoman menetystä.

[International Work Lahti \(IWL\)](#) on Lahden kaupungin hallinnoima EU-osarahoitteinen hanke, jonka tavoitteena on edistää Päijät-Hämeen vieraskielisten työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja vahvistaa alueen elinvoimaa 1.1.2024–31.12.2026. Hankkeessa on tarjottu työhönvalmennusta, työnhaun tukea, kielitaidon kehittämistä, työnantajayhteistyötä sekä rekrytointia tukevia pilotteja.

Arviointi toteutettiin ajalta 1.1.2024–31.5.2026 ja arviointihetkeen mennessä hankkeessa oli tavoitettu 523 asiakasta, saavutettu 160 työllistymistä ja toteutettu yli 3 600 asiakaskohtaamista. Lisäksi hankkeessa on tehty laajaa yhteistyötä työnantajien kanssa ja tuettu uusien yritysten perustamista. Hankkeen vaikutuksia arvioitiin SROI-menetelmällä (Social Return on Investment). Suorien taloudellisten hyötyjen arvoksi arvioitiin noin 6,58 miljoonaa euroa ja laadulliset hyödyt huomioituna kokonaisvaikuttavuudeksi noin 6,68 miljoonaa euroa. Hankkeen kustannusten ollessa noin 1,7 miljoonaa euroa SROI-luvuksi muodostui 3,93. Herkkyysanalyysissä tulos säilyi positiivisena kaikissa skenaarioissa, konservatiivisimmillaan SROI-luvun ollessa 2,34.

Tulosten perusteella hanke on tuottanut enemmän yhteiskunnallista arvoa kuin sen toteuttamiseen on käytetty resursseja. Arviointi osoittaa, että vieraskielisten työnhakijoiden työllistymistä ja työnantajayhteistyötä tukeva toimintamalli on sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti kannattava investointi, ja sen toimintamalleja kannattaa hyödyntää myös hankekauden jälkeen osana alueellisia työllisyys- ja kotoutumispalveluja.

Sisällys

1. Johdanto	6
SROI-menetelmä.....	7
Miten työllisyysohjelmien hyötyjä arvioidaan?.....	9
2. SROI:n aloitustoimet.....	9
Arvioinnin kohde ja tarkoitus	9
Sidosryhmien tunnistaminen ja arvioinnin rajausta	11
3. Mallintaminen ja tietojen keruu	12
Mitä International Work Lahti –hankkeessa tehdään?.....	12
SROI-menetelmällä arvioitavia asioita.....	13
Kustannukset.....	13
Suorat taloudelliset hyödyt.....	14
Epäsuorat ja laadulliset hyödyt.....	15
Millä muutosta mitattiin?	15
Miten vaikutukset muutetaan rahaksi?	16
Empiirisen kyselyaineiston keruu	16
4. Tulokset.....	16
Suorien taloudellisten hyötyjen tulokset	17
Epäsuorien ja laadullisten hyötyjen tulokset	21
Hankkeen toimintoihin osallistuminen.....	22
Työllistyminen ja työllistymispolulla eteneminen.....	23
Muut hyödyt.....	24
Saadun hyödyn rahallinen arvo.....	25
Laadullisten hyötyjen SROI-arvo	26
SROI-luvut	27
Herkkyysanalyysiä.....	29
5. Pohdinta.....	31

Yhteenveto ja johtopäätökset	33
Lähteet & kirjallisuus.....	35
Liitteet.....	36

1. Johdanto

[International Work Lahti \(IWL\)](#) on Euroopan unionin osarahoittama hanke, jota hallinnoi Lahden kaupunki. Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on edistää Päijät-Hämeen alueen työttömien vieraskielisten työnhakijoiden nopeaa työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Hankkeessa on kehitetty prosesseja, joilla pyritään parantamaan osallistujien työmarkkina-asemaa ja alueellista elinvoimaa.

International Work Lahti on yhteiskunnallisesti ajankohtainen ja alueellisesti merkittävä hanke erityisesti Lahden seudun nykyisessä tilanteessa, jossa työllisyys, yritysten toimintaympäristö ja alueen pitovoima ovat voimakkaassa muutoksessa. Yleinen taloudellinen epävarmuus, kansainvälinen tilanne ja työmarkkinoiden rakennemuutokset ovat heikentäneet työllisyystilannetta myös Lahden kaupungin alueella. Samanaikaisesti alueella on kuitenkin pitkän aikavälin tarve turvata osaavan työvoiman saatavuus ja vahvistaa elinvoimaa.

Kansainvälisten osaajien alueelle kiinnittyminen on tärkeä osa Lahden tulevaisuuden kilpailukykyä. Pelkkä osaajien houkuttelu alueelle ei riitä, vaan olennaista on, että ihmiset löytävät työtä, rakentavat sosiaalisia verkostoja ja kokevat kuuluvansa paikalliseen yhteisöön. Mikäli kansainväliset opiskelijat, työnhakijat ja työntekijät eivät kiinnity alueeseen, menetetään samalla osaamista, verotuloja, yritysten kasvupotentiaalia sekä alueen väestökehityksen kannalta tärkeää inhimillistä pääomaa.

International Work Lahti tarjoaa useita maksuttomia palveluja vieraskielisille (äidinkieli on muu kuin suomi) työntekijöille. Palveluja ovat:¹

- yksilöllinen valmennus,
- työnhaun ja työn aloituksen tuki,
- ryhmävalmennus,
- suomen kielen kehittäminen (keskusteluryhmät) ja
- kontaktit työnantajiin.

Hanke tarjoaa palveluja myös seudun työnantajille. Palvelut ovat:²

- liikkuva rekrytiimi (yrityskoordinaattorit vierailevat yrityksissä),
- valmennustiimi (ylläpitää työnhakijoiden portfolioa),
- perehdytystuki työpaikalla,
- rekrytointipilotit ja
- tapahtumat.

¹ URL: <https://www.lahti.fi/tyo-ja-yrittaminen/tyon-ja-yrittamisen-hankkeet/iwl/iwl-hanke-tyonhakijoille/>

² Ks. alaviite 1.

Tässä raportissa esitellyn Social Return on Investment- eli SROI-arvioinnin näkökulmasta hankkeen vaikutukset eivät rajoitu pelkästään työllistymiseen tai taloudellisiin hyötyihin. Hankkeen toiminta voi tuottaa merkittäviä sosiaalisia hyötyjä, jotka vahvistavat yksilöiden hyvinvointia ja alueen yhteisöllisyyttä. Työllistymisen, ohjauksen ja verkostojen kautta kansainvälisten osaajien osallisuus ja kokemus yhteiskuntaan kuulumisesta vahvistuvat. Tämä lisää hyvinvointia, luottamusta tulevaisuuteen sekä mahdollisuuksia rakentaa pysyvää elämää Lahden seudulla.

IWL-hankkeen sosiaaliset vaikutukset voivat näkyä esimerkiksi

- syrjäytymisriskin vähenemisenä,
- yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden kokemusten lieventymisenä,
- työelämä- ja kielitaitovalmiuksien vahvistumisena,
- ammatillisten verkostojen syntyminenä,
- yritysten ja kansainvälisten osaajien välisen vuorovaikutuksen lisääntymisenä sekä
- alueellisen yhteisöllisyyden ja monimuotoisuuden vahvistumisena.

Pitkällä aikavälillä nämä vaikutukset tukevat Lahden alueen veto- ja pitovoimaa sekä vähentävät yhteiskunnalle syntyviä kustannuksia, joita aiheutuu työttömyydestä, osaamisen alikäytöstä ja heikosta kotoutumisesta. Tästä syystä hankkeen yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi SROI-menetelmällä on perusteltua ja tärkeää myös laajemmasta aluekehityksen näkökulmasta.

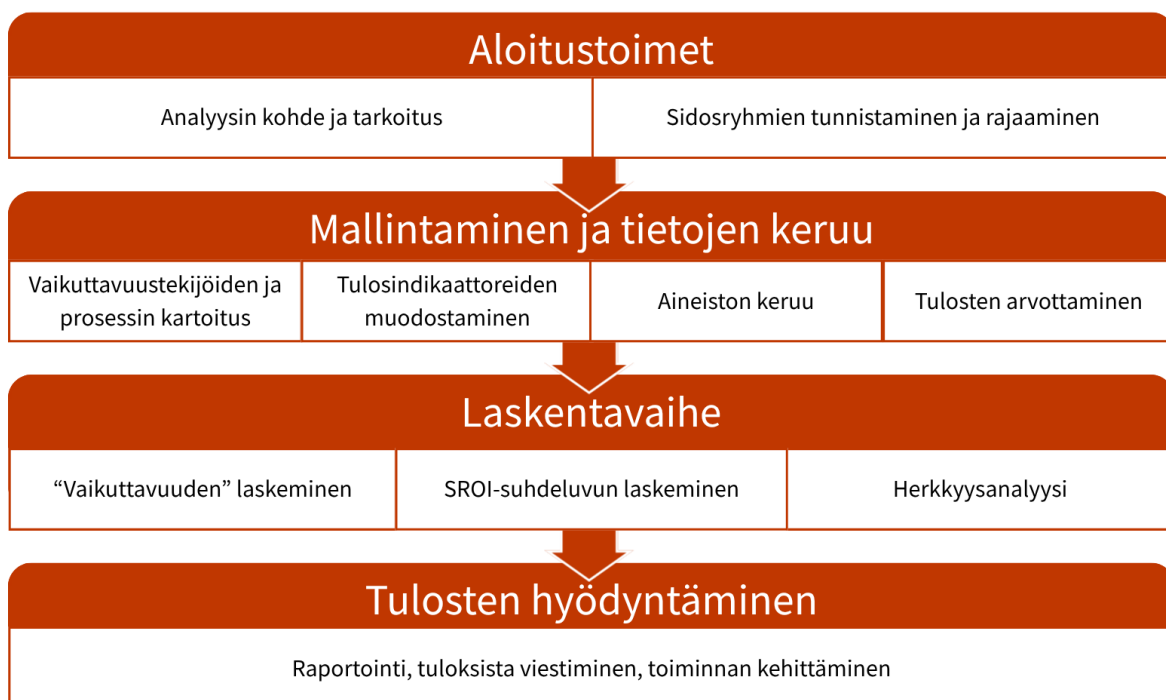
Taloudellisten hyötyjen arvioinnilla halutaan tuoda esiin hankkeen tuottama vaikutus rahamääräisenä. Arviointiin sisällytetään suorat taloudelliset, rahamääräiset ("kovat") hyödyt sekä toiminnan tuottamat laadulliset ("pehmeät") hyödyt, jotka syntyvät usein välillisesti. Rahamääräiseksi muutettua vaikutusta eli hyötyjä verrataan hankkeen kustannuksiin. Arvioinnin tuloksia käytetään sekä hankkeen sisäiseen kehittämiseen että sidosryhmäviestintään.

SROI-menetelmä

Social Return on Investment eli SROI on yhteiskunnallisten hyötyjen eli rahamääräiseksi muutetun vaikuttavuuden arviointimenetelmä tai -kehikko (ks. Klemelä 2016 ja Nicholls, Lawlor, Neitzert & Goodspeed (2012)). SROI perustuu arviointitutkimuksen, sosiaalisen kirjanpidon ja kustannus-hyötyanalyysin periaatteille. SROI:n runkona on ns. **vaikutusketju** ja siihen liittyvä ajattelu. Vaikutusketjulla tarkoitetaan ajateltua syiden ja vaikutusten polkua yhteiskunnallisista tarpeista ja toiminnan tavoitteista panostuksiin, toimintaprosessiin, sen konkreettisiin tuotoksiin ja tavoitteiden mukaisiin tuloksiin eli niihin hyviin sosiaalisiin, terveydellisiin ja ympäristöasioihin, joita tavoitellaan. Kun tuloksiset rahallistetaan ja niistä vähennetään ns. vaikuttavuutta vähentävät tekijät ja saadaan

laskettua toiminnan aikaansaama rahamääräinen **hyöty**. SROI:ssa hyödyt jaetaan rahamääräisillä **kustannuksilla** ja tällä tavoin päästään laskemaan **SROI-tunnusluku**.

SROI:ta on hyödynnetty sen yli 30-vuotisen historian ajan etenkin järjestöjen ja ylipäänsä kolmannen sektorin toiminnan arvioinnissa. Menetelmä soveltuu kuitenkin myös yritysten tai julkisen sektorin arviointiin, kun halutaan korostaa toiminnan yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. SROI-arvioinnin lopputuloksena lasketaan SROI-suhdeluku, joka kertoo kuinka monikertaisena tiettyyn toimintaan panostettu, rahasumma palautuu erilaisina hyötyinä toiminnan sidosryhmille. SROI-arviointiprosessi koostuu neljästä vaiheesta ja kymmenestä ”tutkimustehtävästä”, jotka on esitelty kuviossa alla.

Kuvio 1. SROI-arvioinnin työvaiheet ja tehtävät.

SROI-luvun laskemisessa on yksinkertaistaen ilmaisten kyse siitä, että toiminnan todetuille ja oletetuille hyödyille annetaan rahallinen hinta, jota verrataan toiminnan kustannuksiin. Kriittisimmät kohdat kuviossa 1 ovat tulosten rahamääräinen arvottaminen ja vaikuttavuuden arvioiminen³.

SROI-arviointia on periaatteessa kahta tyyppiä: ennakoivaa ja arvioivaa. Ennakoiva eli ex ante -SROI selvittää suunnitteilla olevan toiminnan odotettuja hyötyjä. Arvioiva eli ex post -SROI taas tarkastelee toimintaa, joka on jo toteutunut ja josta on olemassa olevaa empiiristä dataa. Myös vielä käynnissä olevaa toimintaa voidaan tarkastella SROI:n avulla. Tässä hankkeessa tehtiin arvioiva SROI toiminnan ollessa vielä kesken.

³ Varsinkin rahamääräistämiseen liittyviä kysymyksiä sivutaan myös Kuntoutussäätiön arviointiraportissa 5/2024 (Ilomäki ym. 2024).

Miten työllisyysohjelmien hyötyjä arvioidaan?

Monet nykyiset arviointiin ja taloudelliseen arviointiin liittyvät kysymykset on ensi kertaa esitetty työllistämishojelmien yhteydessä ja eritoten Yhdysvalloissa. Ohjelmien laajuus, kustannukset ja poliittinen merkitys ovat synnyttäneet tarpeen todentaa niiden *kausaalivaikutuksia*: voidaanko osoittaa, että toiminta tuottaa tuloksia. Perushaasteita työllisyysohjelmien arvioinnissa ovat valikoituneet kohderyhmät (työttömyys tai työllistyminen eivät ole täysin satunnaisia), eettiset ja käytännölliset rajoitteet (ihmisiä ei voida satunnaistaa vertailuryhmiin) sekä lopputulemien laatu ja kesto (miten pitkäksi aikaa ja millaisiin työpaikkoihin henkilöt työllistyvät ohjelmien seurauksena). Tässä arvioinnissa ei voida tutkia hankkeen työllisyysvaikutuksia sanan tiukimmassa mielessä, kuten ei myöskään työsuhteiden kestoa. Arvioinnin aikajänne on yksi vuosi ja työllistymisen kesto oletetaan vuoden mittaiseksi. Käytännössä osa työllistymisistä on kestoaltaan lyhyempiä ja osa pidempiä.

Kun arvioidaan työllistämisen taloudellisia hyötyjä, tarvitaan arvio jokaisen yksilön potentiaalisista palkkatuloista ja niistä perittävistä veroista. Kirjallisuudessa käytetty käsite *työllistymispalkka* tarkoittaa sellaista todennäköistä palkkatasoa, jonka työtön, tietyn ohjelman tai hankkeen työllistämä henkilö voi todennäköisimmin saavuttaa (ks. Alasalmi, Alimov, Ansala, Busk, Huhtala, Kekäläinen, Keskinen, Ruuskanen & Vuori 2019). Työllistymisalojen sekä International Work Lahti -hankkeen asiantuntijoiden arvion perusteella päädyttiin laskennalliseen työllistymispalkkaan 3000 €/kk (brutto). Hankkeen tuella työllistettiin hyvin monipuolisiin työtehtäviin ja yrityksiä perustettiin ravitsemis- ja majoitusallalle, sosiaali- ja terveysallalle, kuljetus- ja logistiikka alalle, teknologia- ja ohjelmistotalalle, vähittäiskauppaan, kiinteistö- ja siivouspalveluihin sekä koulutus-, asiantuntija- ja palvelualoille.

Taloudellisten vaikutusten lisäksi työllistymisellä voi olla erilaisia psykologisia, sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia. SROI-laskenta on kehitetty erityisesti siihen tarkoitukseen, että tällaiset ”pehmeät” hyödyt voidaan ottaa huomioon niin sanottujen ”kovien” eli taloudellisten hyötyjen ohella. ”Kovista” ja ”pehmeistä” rahamääräistetyistä vaikutuksista muodostuu kokonaisvaltainen kuva toiminnan tai projektin tuottamista sosiaalisista hyödyistä – niin säästöistä kuin tuloistakin.

2. SROI:n aloitustoimet

Arvioinnin kohde ja tarkoitus

International Work Lahti -hankkeen ensisijaisena tavoitteena on edistää Päijät-Hämeen alueen työttömien vieraskielisten työnhakijoiden nopeaa työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Hankkeessa on kehitetty prosesseja, joilla pyritään parantamaan osallistujien työmarkkina-asemaa ja alueellista

elinvoimaa. Verkkosivuilla hankkeen kuvataan olevan ”nopean toiminnan rekrytointipalvelu alueen maahan muuttaneille ja paikallisille työnantajille niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla”. Tämä on hankkeen pääasiallista toimintaa, jonka arvoa SROI:lla ensisijaisesti arvioidaan. Työntekijöiden näkökulmasta on kyse nopean työllistymisen tai työllistymiseen tähtäävän palvelun tuottamista hyödyistä. Työnantajien kannalta kyse on rekrytointikustannusten pienentymisestä sekä yrityksen elinvoiman ylläpitämisestä ja kansainvälisyyden kasvusta. Lisäksi hankkeen aikana on perustettu uusia yrityksiä, joiden vaikutusta myös tarkastellaan.

Arvioinnin kohteena on ensisijaisesti hankkeen työhönvalmennus tuloksineen. Arvioinnin aikaväli on 1.7.2024 - 31.5.2026 ja hankkeen tekemän asiakastyön toteutusaika on 1.7.2024 - 23.10.2026.

SROI-arvioinnilla oli IWL-hankkeen kannalta kolme päämäärää:

- arvioida kannattaako toimintaa jatkaa työllisyyspalveluiden toteuttamana eikä vain hankepohjaisesti
- tarkastella hankkeen hyötyjen suhdetta kustannuksiin, sekä
- tuoda esiin toiminnan epäsuoria hyötyjä työllistämisen taloudellisten hyötyjen rinnalle

IWL:n SROI-analyysi toteutettiin kahdessa vaiheessa. Ensin tehtiin työllistymisen määrällisiin, ”koviin” ja suoraan taloudellisiin hyötyihin perustuva arviointi. Arviointi rakentui hankkeen asiantuntijoiden jo tekemän laskelman pohjalle. Kuntoutussäätiön asiantuntijat tekivät tähän laskelmaan joitakin tarkennuksia. Toisessa vaiheessa mukaan lisättiin SROI:lle tyypillinen arvio hankkeen tuottamista laadullisista ja ”pehmeistä”, usein vaikeammin mitattavista hyödyistä. Hankkeen sisäisesti toteuttama arvio toimintojen suorista taloudellisista hyödyistä julkisen sektorin näkökulmasta on tiivistetty kuvioon 2 alla. Kuvio on PowerPoint -esityksestä napattu luonnos, jossa on joitain epätarkkuuksia, eikä sitä tule käyttää sellaisenaan, tarkoitus on vain osoittaa, että vastaavissa hankkeissa voidaan tehdä myös sisäinen, ennakoiva tai myöhemmin päivittyvä laskelma. Yhdessä päivittämämme versio on tämän raportin kuvio 4.

Kuvio 2. IWL-hankkeen tuottama ensimmäinen luonnos taloudellisista hyödyistä

Sidosryhmien tunnistaminen ja arvioinnin raja

IWL-hankkeen SROI-arviointia käynnistettäessä päätettiin, että tehdään **arvioiva SROI**, joka koskee *hankkeen toiminta-aikaa toukokuun 2026 loppuun mennessä*. Tiedot asiakkaiden työllistymisestä saadaan suhteellisen pienellä viiveellä ja muita hyötyjä kartoittaneen kyselyn (Liite 1) tulokset voidaan joko yleistää koskemaan koko perusjoukkoa eli hankkeen kaikkia asiakkaita tai minimissään vain kyselyyn vastanneita henkilöitä.

Toiminnan sidosryhmiä kartoitettiin tyypillisen SROI-prosessin mukaisesti yhteisissä kokoontumisissa. Hankkeen kanssa vuorovaikutuksessa oleviksi **sidosryhmiksi** listattiin:

1. *Työnhakija-asiakkaat*, eli Lahden seudun vieraskieliset työnhakijat (työttömät ja osa-aikatyötä tekevät, uranvaihtajat, vastavalmistuneet kansainväliset osaajat, opiskelijat sekä heidän puolisonsa)
2. *Rahoittaja*, eli Euroopan sosiaalirahasto (ESR+), jonka rahoitus kanavoituu alueellisten viranomaisten (ELY) kautta
3. *Lahden kaupunki*, joka on myös rahoittaja 25 % omarahoitusosuudella ja toimii hankkeen päätoteuttajana, mutta hyötyy hankkeen tuloksista suoraan ja epäsuorasti
4. *Julkinen sektori* kaupunkia laajemmin ajateltuna: verotulot valtionverotuksessa, pitovoima Päijät-Hämeen alueen työvoiman suhteen, maahanmuuttajien integroituminen, alueen uudet palvelut jne.
5. *Alueen yritykset ja muut työnantajat*, jotka säästävät rekrytointikustannuksissa
6. *Muu Suomi/alueet*: työvoiman liikkuvuus voi lisääntyä ylipäättään, toimivista käytännöistä voidaan ottaa mallia muilla alueilla.

3. Mallintaminen ja tietojen keruu

Mitä International Work Lahti –hankkeessa tehdään?

Hanke pyrkii **toimintaprosessillaan** tuottamaan *toivotun muutoksen yhteisölliseen tai yhteiskunnalliseen tilanteeseen*. International Work Lahti -hankkeen lähtökohtana ovat yhtäältä paikalliset, Päijät-Hämeen alueen työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat sekä toisaalta ulkomaisten työntekijöiden tarpeet. Näihin hanke vastaa kohdennetulla työhönvalmennuksella. Tavoitteena on tuottaa innovatiivinen rekrytointipalvelu, josta on hyötyä sekä työnantajille että vieraskielisille työnhakijoille.⁴

IWL-hankkeeseen kuuluu useita erilaisia toimenpiteitä: osaamisen tunnistaminen, liikkuva rekrytointitiimi, perehdytystuki työpaikalla, työllistymistä tukevat pilotit ja viranomaisosaamisen kehittäminen. Lisäksi hankkeella on kauppakeskuksessa asiakaspalvelupiste, joka tarjoaa matalan kynnyksen tukea kansainvälisille osaajille. Jos palvelupisteelle saapunut asiakas ei kuulunut hankkeen kohderyhmään, eikä esimerkiksi ollut työtön, niin asiakas ohjattiin oikean palvelun piiriin. Kohderyhmään kuuluvat asiakkaat segmentoitiin ja osalle tarjottiin vahvempaa tukea ja osalle kevyempää tukea asiakkaan tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Osaamisen tunnistamisvaiheessa valmennuskoordinaattorit selvittävät vieraskielisen henkilön ”lähtötason”. Liikkuvan rekrytointitiimin yrityskoordinaattorit pitävät yhteyttä yrityksiin ja kartoittavat työntekomahdollisuuksia. Työpaikalla annettava perehdytystuki pyrkii kieliongelmiin lieventämiseen ja suomalaisen työkulttuurin opettamiseen. Hankkeessa pilotoidaan myös erilaisia vieraskielisten työllistymistä tukevia toimintatapoja ja opittuja asioita ja hanketiimi pyrkii välittämään osaamistaan myös viranomaisille ja muille sidosryhmätahoille.⁵

IWL-hankkeen asiakaspalvelutpiste Kauppakeskus Trion Palvelutorilla on ollut merkittävä matalan kynnyksen palvelu kansainvälisille osaajille. Ajalla 7/2024–5/2026 palvelussa asioi yhteensä 3 620 työikäistä henkilöä yli 40 eri kansallisuustaustasta. Asiakaskunta edusti poikkeuksellisen laajaa (yli 60) kieli- ja kulttuuritaustojen kirjoa, mikä osoittaa palvelun tavoittaneen monipuolisesti Lahden alueen

⁴ URL: International Work Lahti. Internet-sivusto, luettu 19.5.2026. URL: <https://www.lahti.fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/strategia-ja-kehittaminen/hankkeet/international-work-lahti-hanke/>

⁵ Ks. alaviite 4.

vieraskielisen väestön. Suurimmat kieliryhmät ovat olleet: arabia, venäjä, ukraina ja kurdi. Asiakkaista 53 % oli miehiä, 42 % naisia ja 5 %:lta tieto puuttuu.

Hankkeen asiakkaiden rekrytointeja on toteuttanut yhteensä 92 *yritystä*, joista 14 on rekrytoinut hankkeen kautta useamman kuin yhden työntekijän 12.7.2026 mennessä. Tämä osoittaa työnantajien luottamuksen kasvua hankkeen toimintamallia kohtaan sekä kansainvälisen osaamisen lisääntyvää hyödyntämistä alueella.

SROI-menetelmällä arvioitavia asioita

SROI-arviointia suunniteltaessa Kuntoutussäätiö ja IWL-toimijat määrittelivät yhdessä, millaisia vaikutuksia ja hyötyjä (ts. rahamääräisiä vaikutuksia) arvioinnissa lähdetään selvittämään. Näitä ovat:

1. työpaikan ja työntekijän yhteensovittaminen,
2. yritysten rekrytointikulujen muutokset,
3. työllistyminen, työntekijän palkka,
4. muut vaikutukset työnhakijoiden elämään,
5. työpaikan monimuotoisuus,
6. kunnat: työttömyysturvan kuntaosuuden muutokset (ns. ”sakkomaksut”),
7. yhteiskunta: tuet ja verot ym. sekä
8. alueen elinvoiman muutokset.

Kustannukset

Kustannukset voidaan SROI-analysissä ottaa huomioon usealla eri tavalla. Voidaan sisällyttää tarkasteluun vain hankkeen suorat kustannukset tai lisätä niiden päälle tunnistettuja epäsuoria kustannuksia. Kustannuksia voidaan tarkastella yhteissummana, sidosryhmätasolla tai yksilötasolla eli jyvittämällä jokin osuus kokonaiskustannuksista esimerkiksi asiakaskohtaiseksi osuudeksi. Joskus ei ole tarpeellista ottaa huomioon vaikkapa kehittämistyön kustannuksia, jos on tarkoitus tarkastella sitä, miten kustannusvaikuttavaa tietty toiminta, esimerkiksi työhönvalmennus on sen jälkeen, kun alun haasteista on päästy ja toiminta on tavoitellulla tasolla laadun ja tehokkuutensa puolesta.

IWL-hankkeen ja Kuntoutussäätiön yhteisissä kokouksissa sovittiin, että *tässä SROI-arvioinnissa kustannuksiksi katsotaan hankkeen **suorat kustannukset** eli koko hankkeen saama rahoitus, 1,7 miljoonaa euroa.* Tämä summa sisältää niin hankeaikaisen kehittämistyön kuin työhönvalmennuksenkin.

Suorat taloudelliset hyödyt

Merkittävin hankkeen suora hyöty ovat **työllistymiset**. Hankkeessa on arviointihetkeen (toukokuun 2026 loppu) mennessä tuettu 523 asiakasta ja tapahtunut 160 työllistymistä. Tavoitteena on työllistää vähintään 250 henkilöä hankkeen loppuun mennessä. Työllistymisen tuottama taloudellinen hyöty työhönvalmennuksen asiakkaiden näkökulmasta on *käytettävissä olevien tulojen* lisääntyminen.

Työtuloista maksetaan *verot*. Julkisen sektorin näkökulmasta hyöty jakautuu valtion ja kuntien saamaan osuuteen verotuloista. *Kuntien osuus työttömyysturvan rahoituksesta* kasvaa työttömyyden keston pitkittyessä. Julkinen sektori säästää siis työttömyysturvamenoissa ja saa tuloja verotuksesta, mutta tässä laskelmassa erottelu tehdään vain työttömyysturvan osalta.

Työhönvalmennuksen hyöty yritysten ja työnantajien kannalta on *rekrytoinnin helpottuminen*. IWL-hankkeen kautta vieraskielisen työntekijän palkanneita yrityksiä on yhteensä 92 ja he ovat rekrytoineet 160 työntekijää hankkeen tuella. Hankkeessa on ollut mukana 48 yhteistyöyritystä ja on toteutettu 10 ns. yrityspilottia. Lisäksi hankkeen aikana on perustettu 11 uutta yritystä, mutta perustettujen yritysten vaikutusta tarkastellaan myöhemmin erikseen.

Hankkeeseen osallistuvalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka osallistuu hankkeen toimintaan esimerkiksi siten, että sen henkilöstö on osallistunut hankkeessa järjestettävään koulutukseen tai ollut mukana hankkeessa kehitettävän menetelmän, palvelun tai tuotteen kehittämistyössä. Yritysyhteistyön kohderyhmänä ovat olleet keskisuuret ja pienet yritykset, joista varsinkaan pienillä ei välttämättä ole omaa HR-osastoa. Hankkeen antama tuki voidaan ajatella eräänlaisena henkilöstöhallinnon lisäresurssina, johon normaalitilanteessa ei olisi mahdollisuutta. Yrityspilotit ovat nopeita ja ketteriä rekrytointipilotteja, joita IWL-hanketiimi toteuttaa yhteistyössä yritysten kanssa. Pilottien tavoitteena on löytää toimivia ja asiakaslähtöisiä ratkaisuja vieraskielisten työnhakijoiden ja yritysten osaamistarpeiden kohtaamiseen.

Pilottiyritykset ovat puolestaan lähteneet mukaan tiiviimpään kehittämistyöhön, jossa on muun muassa koulutettu johtoa ja esihenkilöitä sekä kokeiltu uusia rekrytointi- ja työyhteisökäytäntöjä.

Hankkeen voi olettaa lisäävän ja lisänneen alueen elinvoimaa erityisesti siksi, että maahanmuuttajataustaiset osallistujat löytävät uusia tapoja hyödyntää osaamistaan paikallisilla työmarkkinoilla. Osa heistä on perustanut hankkeen aikana omia yrityksiä, mikä monipuolistaa palveluiden tarjontaa. Uudet yritykset luovat työpaikkoja ja vahvistavat paikallisia verkostoja, mikä puolestaan voi houkutella lisää osaajia ja investointeja. Hankkeen aikana on perustettu yksitoista uutta yritystä Päijät-Hämeen alueelle. Yritysten vaikutuksia voidaan arvioida niiden tuottaman jalostusarvon

avulla. Jalostusarvo kuvaa tuotannon arvoa sen jälkeen, kun siitä on vähennetty välituotekäyttö. Välituote on tuote tai palvelu, jota käytetään yrityksen tuotteen tai palvelun tuottamisessa.

Epäsuorat ja laadulliset hyödyt

Hankkeen asiakkaiden kokemia laadullisia ja epäsuoria hyötyjä selvitettiin asiakkaille osoitetulla kyselyllä (ks. Liite 1). Kyselyssä asiakkailta tiedusteltiin, mihin hankkeen toimintoihin he olivat osallistuneet sekä olivatko he saaneet hankkeen ansiosta työpaikan tai muita hyötyjä. Muita mahdollisia hyötyjä oli listattu ennakkoon, mutta tämän lisäksi asiakaskyselyyn oli mahdollista kuvata kolme muuta hyötyä avovastauskenttiin. Lisäksi hankkeen vaikutusten rahamääräistämiseksi kysyttiin osallistujilta, minkä arvoisena he pitivät saamaansa hyötyä, ja mikä heidän mielestään olisi sopiva hinta osallistumiselle, jos hanke olisi maksullinen.

Millä muutosta mitattiin?

Muutokset työhönvalmennuksen asiakkaiden tilanteessa saatiin selville hankkeen *työhönvalmennuksen seurantatiedoista*. Palkat perustuvat työllistyneiden henkilöiden ammatteihin ja niiden keskipalkkoihin perustuvaan arvioon, ns. työllistymispalkkaan. Julkisen sektorin saama hyöty, eli kertyneet verotulot ja vältetyt työttömyyskorvaukset, laskettiin ammattien bruttomääräisestä keskipalkasta. Arvioinnissa huomioitiin, että kuntien maksuosuudet määräytyvät sen mukaan, mikä osuus asiakkaista olisi ollut yli 12 kuukautta työttömänä.

Alueen yritysten *rekrytointikustannusten* oletettu väheneminen oli muutos, jota haluttiin todentaa kyselyn avulla lisäinformaation saamiseksi (ks. Liite 2). Tavoitteena oli saada arvio rekrytointiin käytettävän työajan mahdollisesta vähentymisestä. Vain pieni osa ($N < 5$) hankkeen yhteistyöyrityksistä vastasi kyselyyn. Rekrytointikustannusten väheneminen katsotaan tulosten perusteella siten vain pieneksi osaksi hankkeen tuottamaa yhteiskunnallista hyötyä.

Yleinen elinvoiman kasvu kohdistuu kaikille sektoreille (julkinen, yksityinen, ns. kolmas sekä kotitaloussektori). Elinvoiman kasvun yksi mittari on hankkeen myötä perustettujen yritysten määrä, joka kerrottiin tilastotietoihin perustuvalla arviolla päijäthämäläisten yritysten bruttoarvonlisäyksestä keskimäärin, mutta jota korjattiin alaspäin perustuen tiettyihin oletuksiin (ks. seuraava kappale). Eri sidosryhmille tapahtuneet tai tavoitellut muutokset sekä niihin liittyvät mittarit tai arviointitiedon lähde on lueteltu oheisessa taulukossa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Muutokset ja mittarit eri sidosryhmille.

Sidosryhmä	Muutos tai tavoiteltu muutos	Mittari tai arviointitiedon lähde
Työhönvalmennuksen asiakkaat	Työllistyminen, nettotulojen lisääntyminen. Lisäksi laadulliset hyödyt.	Tiedot hankkeen kautta työllistyneistä, arvio bruttotuloista. Kyselyt asiakkaille.
Julkinen sektori	Työttömyyskorvausten välttäminen, verotulojen kasvu	Bruttotuloihin perustuva vero-% ja arvio vältettyjen työttömyyskorvausten suuruudesta
Kunnat/kaupunki (erikseen)	Pitkään työttömänä olleista maksettavien kuntaosuuksien aleneminen	Arvio yli 1 v. työttömänä olleista asiakkaista × maksun määrä
Alueen yritykset (92 työllistänyttä yritystä, 46 yhteistyöyritystä ja 8 pilottiyritystä)	Rekrytointikustannusten vähentyminen.	Kysely
Aluetalous (kaikki sektorit)	Yleinen elinvoiman kasvu	Perustettujen yritysten määrä

Miten vaikutukset muutetaan rahaksi?

Suorien hyötyjen osalta rahamääräistäminen on yksinkertaisempaa kuin ns. pehmeiden hyötyjen arvottaminen. Suorista hyödyistä ainoastaan yritysten rekrytointikustannusten väheneminen oli tieto, jonka kohdalla tarvittiin lisäinformaatiota. Julkistaloudelliset hyödyt eli verotulojen lisääntyminen ja vältetyt kuntakohtaiset työttömyysturvan sakkomaksut ovat valmiiksi rahamääräisiä eriä. Perustettujen yritysten tuottama hyöty laskettiin julkiseen tilastotietoon ja arvioitsijoiden arvioon perustuen.

Empiirisen kyselyaineiston keruu

Työnhakija-asiakkaille tehtiin sähköinen kysely. Käytössä ollut kyselylomake on arviointiraportin liitteenä (Liite 1). IWL-hankkeen työntekijät lähettivät kyselyn kaikille hankkeen työhönvalmennukseen osallistuneille asiakkaille. Kysely lähetettiin yli 400:lle ja siihen saatiin 47 vastausta aikavälillä 13.3.2026–18.4.2026. Vastausaktiivisuus oli siten noin 12 %, eikä näytettä voida pitää edustavana, joten tuloksia pitää raportoida ja käyttää varovaisuudella. Hankkeen kanssa yhteistyötä tehneille, tuossa vaiheessa 25 yritykselle⁶, lähetettiin oma kysely marras-joulukuussa 2025 (ks. Liite 2). Kyselyyn vastasi samoin vain pieni osa (n < 5) hankkeen yhteistyöyrityksistä.

4. Tulokset

SROI-analyysi perustuu **vaikutusketjuajattelulle**. Vaikutusketju kuvaa sitä, miten yhteiskunnalliset tarpeet saavat asettamaan hanketavoitteita ja miten hanke tuottaa toimintaa ja tuloksia, joiden

⁶ Jälkikäteen ajatellen tämä kysely olisi kannattanut lähettää kaikille rekrytoineille yrityksille, sillä kyselyn päätarkoituksiksi muodostui yritysten saaman hyödyn arvioiminen rekrytointiin käytettävän työajan perusteella eikä muusta yhteistyöstä koettua hyötyä tai sen arvoa tiedusteltu.

varsinaisena tarkoituksena on saada aikaan yhteiskunnallisesti hyödyllisiä tuloksia, eli IWL-hankkeen kohdalla erityisesti työllistymisiä ja kulttuurista integraatiota.

Suorien taloudellisten hyötyjen tulokset

Hankkeen suorien taloudellisten hyötyjen arvio lähtee liikkeelle verotuloista. Verotulojen kertymää arvioidaan aiemmin mainittuun 3 000 €/kk/hlö bruttopalkkaan eli niin sanottuun työllistymispalkkaan suhteuttaen. Hankkeen työllistämät 160 asiakasta maksavat kukin 3 000 € bruttotuloistaan keskimäärin 26 % veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuoden eli 12 kuukauden osalta tämä tarkoittaa lähes puolentoista miljoonan (1 497 600 €) suuruista verokertymää. Laskelmaa tarkennettiin kuitenkin siltä osin, että verotuloja olisi kertynyt myös, jos samat henkilöt olisivat olleet työttömyysturvan varassa. Laskelmassa on käytetty ansiosidonnaisen työttömyysturvan keskiarvona summaa 1500 €/kk. Tehdään oletus, että kokonaisveroaste olisi tästä summasta ollut 20 % työllisten veroasteen 26 % sijaan. Erotus työllisten ja työttöminä olleiden maksamissa veroissa olisi näin laskien yhteensä:

$$(160 \times 3\,000 \times 12 \times 0,26) - (160 \times 1\,500 \times 12 \times 0,20) = \mathbf{921\,600\,€}$$

Säästyneiden työttömyyskorvausten tasoksi oli arviossa siis katsottu 1500 €/kk⁷, joka kaikkien 160 työllistyneen asiakkaan osalta tarkoittaisi noin 2,88 miljoonaa euroa. Yhteensä lisääntyneistä verotuloista ja säästetyistä työttömyyskorvauksista seuraisi laskelman mukaan 3,8 miljoonan euron hyötyjen summa. Tästä valtion osuudeksi laskettiin noin 3,6 miljoonaa, sillä kuntatalouteen vaikuttavat maksut haluttiin tuoda laskelmassa erikseen esiin.

Kunnan tai kuntien katsottiin hankkeen työntekijän arvion mukaan hyötyvän 39 pitkään työttömänä olleen työllistämisestä, josta tulee rahallista hyötyä kunnalle yhteensä 210 600 euroa. Luku on laskettu kertomalla yli 12 kk työttömänä olleiden asiakkaiden määrä kuntien kohonneella maksuosuudella työttömyysturvan rahoituksesta ja kertomalla tämä luku vielä kahdellatoista kuukaudella. Lukua ei tule laskea mainitun kolmen miljoonan hyödyn ”päälle” vaan se on osa vältettyjä työttömyysturvan kustannuksia.

Hankkeen työhönvalmennukseen osallistuneiden henkilöiden **nettotulot** ovat erä, jota esitelty laskelma ei vielä ota huomioon (sillä toistaiseksi on käsitelty vain julkisen sektorin näkökulma). Asiakkaiden saamat nettotulot voidaan laskea yllä esitellyn perusteella vähentämällä niistä veroasteeksi valittu 26 % eli 160 asiakkaan nettopalkkasumma on yhteensä:

⁷ Koska jonkin suuruusosalla kohderyhmästä ei todennäköisesti olisi ollut oikeutta ansiopäivärahaan ilman hankkeen tukea, voidaan 1 500 €/kk ansioturvaoletusta pitää ”konservatiivisena” siltä osin, että hankkeen todellinen vaikutus verotulojen kasvuun saattaa olla selvästi tässä esitettyä suurempi.

$160 \times 3\,000 \times (1 - 0,26) \times 12 = 4\,262\,400$, josta jälleen tulee vähentää nettotulojen summa työttömänä:

$160 \times 1\,500 \times (1 - 0,20) \times 12 = 2\,304\,000$ €.

Näistä saadaan yhteensä $4\,262\,400 - 2\,304\,000 = 1\,958\,400$ € hankkeen tuottamaa nettotulojen lisäystä.

Yritysten kannalta hankkeen työllistämien henkilöiden tulot ja niihin liittyvät maksut ovat menoja, mutta lähtökohta on se, että jokainen työllistetty on ”palkkansa ansainnut”, ts. että jokaisen työpanos vastaa siitä maksettavia korvauksia (”rajakustannus = rajatuottavuus”). Yrityssektori kuitenkin hyötyy suoraan hankkeen tarjoamasta rekrytointipalvelusta eli välttää rekrytointiin liittyviä kustannuksia.

Hankkeen yhteistyöyrityksille suunnatun kyselyn perusteella yritykset kokivat rekrytointiin kuluneen työajan vähentyneen keskimäärin 6,7 tuntia. Kyselyn vastaajat edustivat eri toimialoja (ravitsemis- ja majoitusala, sosiaali- ja terveysala, henkilöstöpalvelut, logistiikka, teollisuus, rakennusala, teknologia- ja ohjelmistoala, vähittäiskauppa, kiinteistö- ja siivouspalvelut, varhaiskasvatus, koulutus sekä useat asiantuntija- ja palvelualat), joten arvioinnissa hyödynnetään keskimääräistä 3 000 € kuukausipalkkaa. Kuukausipalkka jaetaan työtunneilla, käytetään arvoa 160 (sattumalta sama kuin asiakasmäärä) ja kerrotaan sivukulukertoimella 1,20, joka on peräisin työeläkeyhtiö Elon laskurista⁸. Saatu yksikkökustannus kerrotaan säästetyllä tuntimäärällä.

$3\,000 / 160 \times 1,20 \times 6,7 = 150,75$.

Yritysten keskimääräinen säästö rekrytointikustannuksista hankkeen seurauksena on siten noin 151 € per rekrytointi, joka voitaisiin a) kertoa pelkästään kyselyyn vastanneiden yritysten määrällä tai b) yleistää kaikkiin hankkeen yhteistyöyrityksiin tai c) yleistää kuvaamaan jokaista hankkeen myötä tapahtunutta rekrytointia. Tehdään peruslaskelma sillä ”keskimmaisellä” oletuksella, että luku pätee kaikkiin 160 rekrytointeihin: $150,75 \times 160 = 24\,120$ €. Kuten aiemmin todettiin, vältetyt rekrytointikustannukset muodostavat vain pienen osuuden hankkeen kokonaishyödystä.

Hankkeen seurauksena perustettiin lisäksi yksitoista uutta yritystä. Yksi tapa hahmottaa yritysten perustamisen yhteiskunnallista hyötyä olisi yksinkertaisesti laskea yrityksen perustaneiden henkilöiden ”julkistaloudellinen vaikutus” samalla tavalla tuloja ja maksettuja veroja – sekä mahdollisesti vältettyjä etuuksia arvioimalla. Tämä tapa ei kuitenkaan ottaisi huomioon yritystoiminnan tuottamaa taloudellista aktiviteettia ja mahdollisia laajempia vaikutuksia. Siksi parempi tapa on tarkastella perustettujen

⁸ https://www.elo.fi/fi-fi/tyonantaja/palkkalaskuri?sc_campaign=42589CA1EEB6469681498DC7D013BA5A&gad_source=1&gad_campaign_id=20516690386 Valitaan laskurista kuukausipalkka (3 000 €) ja jaetaan laskurin antama työnantajan kokonaiskustannus sillä, SN, jolla myös yrittäjätaustaa, huomauttaa kertoimen olevan erittäin varovainen arvio.

yri­tysten *bruttoarvonlisäystä*, joka vastaa yri­tystasolla *jalostusarvoa* ja mittaa tuotannossa syntyvää arvonlisää.

Tarkastelua varten Tilastokeskuksen tiedoista poimittiin Päijät-Hämeen alueen yri­tysten lukumäärä sekä jalostusarvo⁹ yhteensä. Keskimääräinen jalostusarvo per yri­ty­ty­, noin 181 tuhatta euroa, on kuitenkin turhan korkea luku kuvaamaan vasta perustetun pienen yri­tyksen arvonlisäystä. Todellisuudessa pieni joukko suuria yri­tyksiä tuottaa valtaosan arvonlisäyksestä ja pienten yri­tysten tuotannon mittakaava on paljon alhaisempi. Aloittavat yri­tykset toimivat usein yhden henkilön voimin tai hyvin rajallisella työpanoksella, mikä rajoittaa syntyvän arvonlisän määrää. Kun Tilastokeskuksen tiedoista poimitaan yri­tyksissä työskentelevän henkilöstön määrä ja jaetaan kaikkien Suomessa toimivien yri­tysten lukumäärällä, saadaan keskimääräisen Suomessa toimivan yri­tyksen henkilöstömitoitukseksi noin 2,5 henkeä. Kun mainittu 181 tuhannen arvonlisä puolestaan jaetaan keskimääräisellä henkilöstömitoituksella, saadaan noin 72 400 euroa. Jos tämä luku vielä jaettaisiin kahdella, esimerkiksi sen vuoksi, ettei yri­ty­ty­ aluksi toimi täydellä käyttöasteella, päästäisiin melko täsmälleen aiemmin käytettyyn arvioon työllistyneiden bruttopalkasta 3 000 €/kk (kertaa 12 kuukautta). Käytetään kuitenkin peruslaskelmassa lukua 72 400 arviona jalostusarvosta ja tarkastellaan lukua vasta herkkyy­ty­analyysin yhteydessä. Yllä lasketut hankkeen ”julkistaloudelliset” vaikutukset, henkilöasiakkaiden saamat nettotulot sekä yri­ty­ty­sektorille (vältetyt kustannukset) ja aluetalouteen (yri­ty­ty­sten perustamisesta seuraava bruttoarvonlisä) kohdistuvat hyödyt ja on koottu taulukkoon alla (Taulukko 2).

⁹ Yri­ty­ty­sten toimipaikkojen tuotannon jalostusarvo toimialan (TOL 2008) mukaan maakunnittain 2024.

Taulukko 2. Hyötylaskelmia arvioinnin eri sidosryhmille.

Sidosryhmä	Suora hyöty	Summa/laskelma
Julkinen sektori, valtio	Verotulojen lisääntyminen ja vältetyt työttömyyskorvaukset (pois lukien kuntien maksusuudet)	921 600 € + 2 669 400 € = 3,59 milj. €
Julkinen sektori, kunnat	Vältetyt maksusuudet työttömyyskorvauksista	39 asiakasta × 450 € = 210 600 €
Työnhakija-asiakkaat	Nettotulojen lisääntyminen	160 työllistynyttä = 1 958 400 €
Yrityssektori	Vältetyt rekrytointikustannukset	151 € × 160 rekrytointia = 24 120 €
Aluetalous (julkinen & yksityinen)	Perustettujen 11 yrityksen oletettu arvonlisäys per vuosi	11 yritystä × 72 400 arvio jalostusarvosta = 796 400 €
	Yhteensä	6 580 520 €

Yhteensä IWL-hankkeen tuottamiksi suoriksi hyödyiksi saadaan laskelman perusteella julkisen sektorin eli kuntien ja valtion osalta 3,8 miljoonaa euroa ja yksityisen eli yritysten ja kotitalouksien osalta lähes 2 miljoonaa euroa. Uusien yritysten perustamisesta seuraava hyödyn voidaan ajatella seuraavan molemmille. Tässä kappaleessa listattujen suorien rahallisten eli ”kovien” hyötyjen lisäksi SROI-arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen tuottamat muut, epäsuorat tai ”pehmeät” hyödyt.

Kuvio 3. Laskelma hankkeen suorista rahallisista hyödyistä 31.5.2026 mennessä.

Epäsuorien ja laadullisten hyötyjen tulokset

International Work Lahti -hankkeen sosiaaliset vaikutukset voivat näkyä työhönvalmennuksen asiakkaiden elämässä esimerkiksi syrjäytymisriskin vähenemisenä, yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden kokemusten lieventymisenä sekä työelämä- ja kielitaitoalumiuksien vahvistumisena ja ammatillisina verkostoina. Ammatillisiin verkostoihin linkittyvät myös yritykset, jotka hyötyvät kansainvälisten osaajien työpanoksen lisäksi alueellisesta monimuotoisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

Kaikki ylläkuvatut laadulliset ("pehmeät") hyödyt ovat todettavissa vain epäsuorasti. SROI-arvioinnin kannalta ne ovat oleellisia ja sisällytetään arviointiin. Laadullisten hyötyjen kartoitus tapahtui

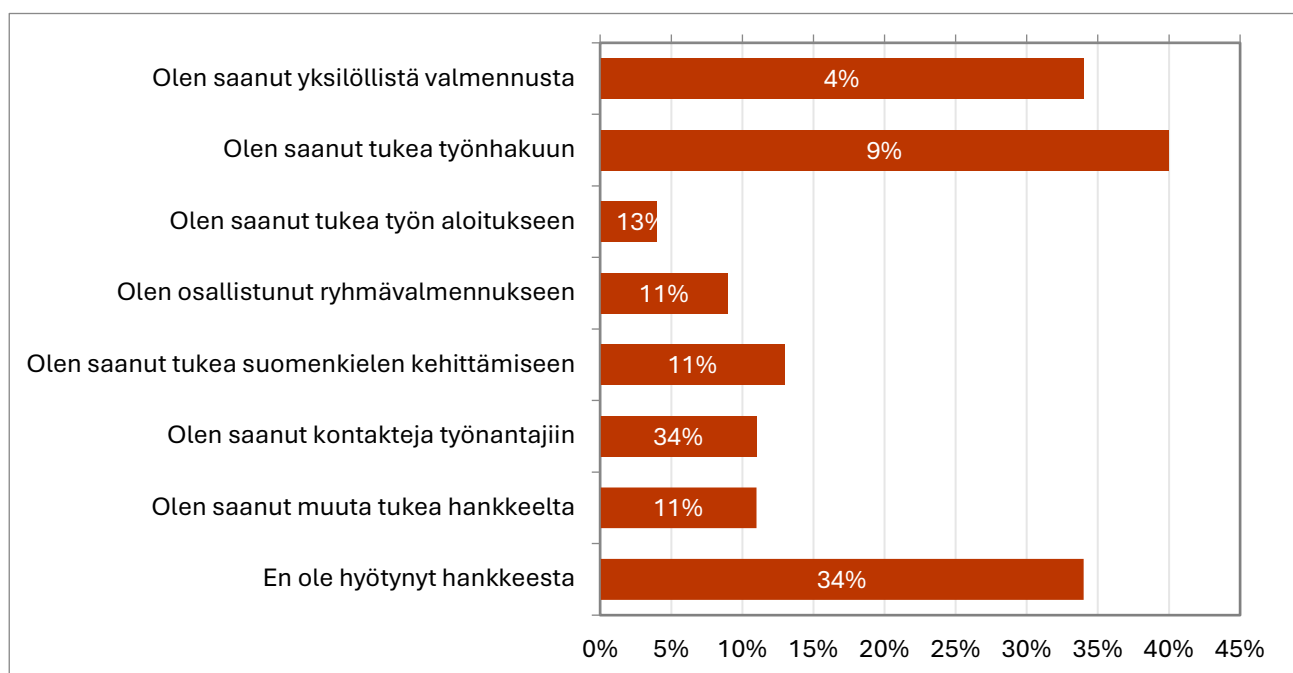
kyselylomakkeelle (ks. Liite 1). Lomake sisälsi kysymyksiä hankkeeseen osallistumisesta ja saaduista hyödyistä niin sisällöllisesti kuin rahamääräisesti arvioituina.

Hankkeen toimintoihin osallistuminen

Hankkeen asiakkaille osoitetun kyselyn lomakkeessa (ks. Liite 1) kysyttiin, millä tavalla asiakkaat ovat osallistuneet IWL-hankkeeseen. Vastaaminen tapahtui ns. ”osallistumiskysymyspatterin” esikoodatuin monivalintakysymyksiin, joista pystyi valitsemaan vapaavalintaisen määrän vaihtoehtoja. Kysymyskohtaan oli vastannut 47 henkilöä ja heiltä saatiin yhteensä 73 vastausta (ks. Kuvio 2).

Kaksi viidestä (40 %) vastaajasta kertoi saaneensa tukea työnhakuun. Kolmasosa (34 %) oli saanut yksilöllistä valmennusta ja neljä vastaajaa (8,5 %) oli osallistunut ryhmävalmennukseen. Tukea työn aloitukseen oli saanut kaksi vastaajaa. Kontakteja työnantajiin oli kertynyt viidelle vastaajalle (11 %).

Vastaajista 13 % kertoi saaneensa tukea suomen kielen kehittämiseen ja 11 % ilmoitti saaneensa hankkeelta ”muuta tukea”. Kolmasosa (34 %) vastaajista kertoi, että he eivät ole hyötynyt hankkeesta. Toisin sanoen 66 % vastanneista koki saaneensa hankkeesta hyötyä. Alkuperäisen datamatriisin tarkastelun perusteella hankkeesta hyötynyt edustajat olivat osallistuneet johonkin hankkeen toiminnoista, kun taas pääosa negatiivisen kannan omaavista ei kertonut osallistuneensa yhteenkään toimintoon. Kysely oli lähetetty hankkeen toimintaan osallistuneille, joten käytännössä jokainen vastaaja oli ollut jossain kontaktissa hankkeen toimintaan tai palveluihin.

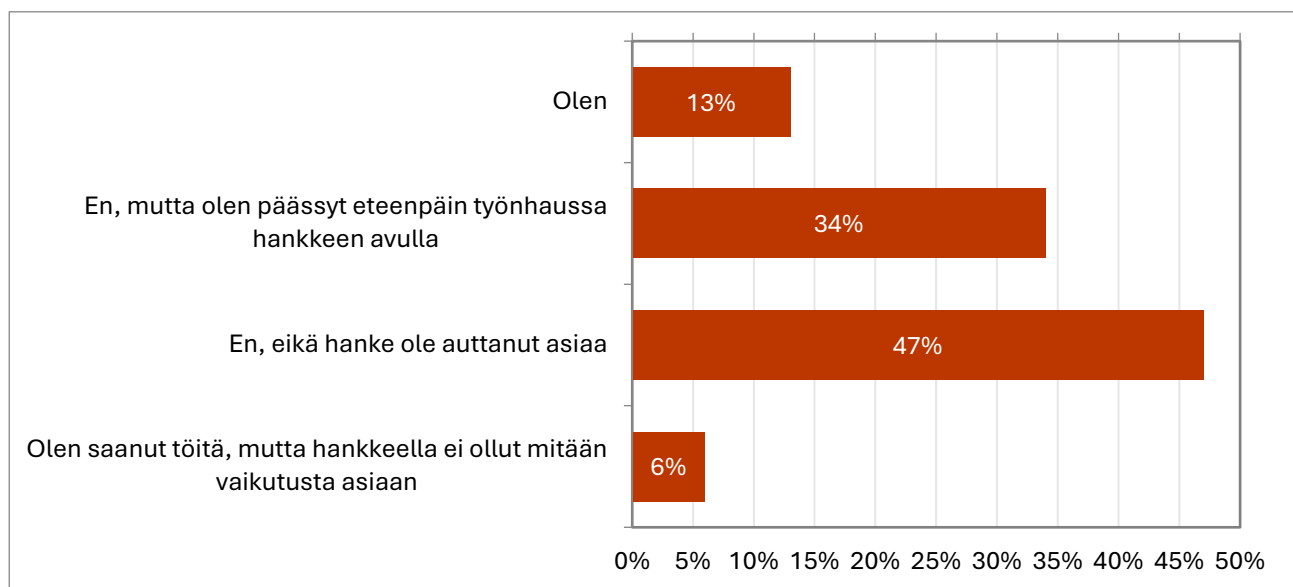

Kuvio 4. Asiakkaiden tavat osallistua hankkeeseen.

Tilastollisiin monimuuttujamenetelmiin kuuluvan *faktorianalyysin*¹⁰ avulla voidaan selvittää, miten hankkeeseen osallistumisen eri tavat jäsentyvät toistensa suhteen – erityisesti, mitkä osallistumistavat liittyvät toisiinsa, eli muodostavat osallistumisen ulottuvuuksia. Faktorianalyysin tulos oli, että muuttujat voidaan jakaa kolmeen ulottuvuuteen. Tärkein niistä on **sosiaalinen ja kulttuurinen** ulottuvuus (muuttujat “olen osallistunut ryhmävalmennukseen” ja “olen saanut tukea suomenkielen kehittämiseen”), toiseksi tärkein on **työn aloitukseen liittyvään tukeen ja muuhun tukeen** liittyvä ulottuvuus (muuttujat “olen saanut tukea työn aloitukseen” ja “olen saanut muuta tukea hankkeelta”) ja kolmantena (lähes tasavahvana toisen ulottuvuuden kanssa) on **työnhakuun** liittyvä ulottuvuus (muuttujat “olen saanut kontakteja työnantajiin” ja “olen saanut tukea työnhakuun”). Työn hakeminen, työn tekeminen ja sosiaalis-kulttuurinen dimensio ovat odotetusti toisistaan erillisiä.

Työllistyminen ja työllistymispolulla eteneminen

Toisessa kysymyslomakkeen kohdassa tiedusteltiin, onko vastaaja saanut työpaikan tai muuta työpaikan saamista edistävää hyötyä hankkeen avulla. 41 henkilöä oli antanut vastauksensa. Vastaajista 13 % katsoi saaneensa työpaikan hankkeen kautta. Lisäksi 6 % kertoi saaneensa työpaikan, mutta ei katsonut sen olleen hankkeen ansiota. Työllistyneitä oli kaiken kaikkiaan noin viidesosa vastaajista ja kolmasosa katsoi päässeensä työhaussa eteenpäin hankkeen avustamana.

Kuvio 5. Onko asiakas saanut hankkeen kautta työpaikan tai saanut hankkeesta muuta hyötyä, joka edistää työpaikan saamista?

¹⁰ Faktorianalyysistä ks. esim. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metodologiaopetus/kvanti/faktori/faktori/>.

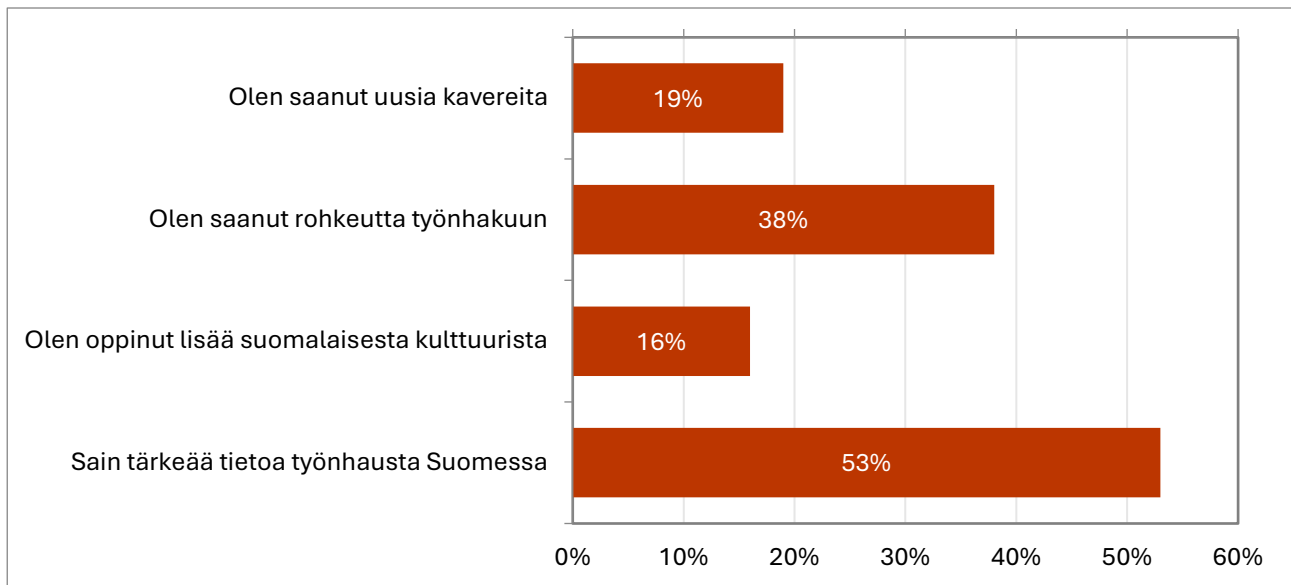
Edellä nähtiin, että noin puolella vastaajista oli tapahtunut hankkeen aikana positiivista kehitystä. Toinen puoli vastaajista (47 %) kuitenkin kertoi, että hankkeesta ei ollut hyötyä työn etsimisessä, eikä työtä ollut saatu.

”Osallistumiskysymyspatterin” (ks. Kuvio 2) valittujen muuttujien yhteyttä työllistymishyödyn saamiseen tarkasteltiin tilastollisesti (ks. Liite 3). Haluttiin tietää, millainen osallistuminen koettiin merkitykselliseksi työllistymisen kannalta. Tarkastelussa nähtiin, että *hankkeen asiakkaiden asiaa on auttanut parhaiten suora tuki työnhakutoimiin ja suorien kontaktien saaminen työnantajiin*. Tämä tulos on täysin odotettu. Myös ”muu tuki” on ollut tärkeää, mutta kysymysmuotoilusta ei voida päätellä, mistä tuesta on kysymys. Yksilövalmennus, ryhmävalmennus ja suomen kielen kehittäminen olivat kaikki positiivisessa yhteydessä hyötyyn, mutta yhteys ei ollut tarpeeksi vahva ollakseen tilastollisesti merkitsevä.

Muut hyödyt

Asiakailta kysyttiin monivalintatyyppisen kysymyspatterin (”hyötykysymyspatteri”) avulla myös, mitä ” muita positiivisia vaikutuksia” (työllistymiseen tähtäävän hyödyn lisäksi) hankkeella oli ollut heille. Tämä kysymyssarja on erityisen mielenkiintoinen SROI-arvioinnin kannalta, koska siihen annetut vastaukset antavat informaatiota hankkeen epäsuorien ja laadullisten hyötyjen arviointiin. Kysymyspatteriin oli antanut vastauksia 32 henkilöä ja heiltä oli saatu yhteensä 52 vastausta. (Ks. Kuvio 5.)

Yli puolet vastanneista (53 %) kertoi saaneensa tärkeää tietoa työhausta Suomessa ja 38 % vastanneista rohkeutta työnhakuun. Sosiaalista hyötyä eli uusia kavereita oli saanut viidesosa vastaajista (19 %). Kulttuurista oppia suomalaisuudesta kertoi saaneensa 16 %. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa muista positiivisista vaikutuksista kuin niistä, jotka olivat mukana esikoodattuina vaihtoehtoina. Tähän kyselyn kohtaan saatiin 11 vastauksen heterogeeninen joukko. Osa niistä oli myönteisiä ja osa kriittisiä.

Kuvio 6. Onko hankkeella ollut muita positiivisia vaikutuksia elämään.

Saadun hyödyn rahallinen arvo

31 vastaajaa antoi vastauksen kyselyn kohtaan, jossa pyydettiin rahallista arviota hankkeesta saadusta hyödystä. Kysymykseen annettiin vastaus ns. liukukytkintoiminnolla. Vastausten vaihteluväli oli etukäteen rajattu välille 0 € - 5000 €. Saatujen vastausten keskiarvo oli noin 1250 € ja mediaani noin 360 € (358 €) (ks. Taulukko 3).

Taulukko 3. Koettujen hyötyjen arvon tilastolliset tunnusluvut

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
0,0	5000,0	1249,6	358,0	38737,0	1604,1

Kun aineistosta jätettiin pois työpaikan saaneet henkilöt, rahallisen hyötyarvion keskiarvoksi tuli n. 1108 € ja mediaaniksi 292 €. Näistä luvuista erityisesti mediaani on sopivin estimaatti niin sanottujen pehmeiden hyötyjen arvoksi. Vertailun vuoksi laskettiin myös rahallinen hyötyarvio ainoastaan niille tapauksille, jotka saivat töitä hankkeen ansiosta.¹¹

¹¹ Hyötyarvion keskiarvo pelkästään työllistyneiden osalta oli 1 838 € ja mediaani 1 770 €. Analyysissa haluttiin selvittää työllistymisen ja muiden hankkeesta saatujen laadullisten hyötyjen yhteyttä hankkeesta saatuun rahallistettuun koettuun hyötyyn. Tähän tarkoitukseen ajateltiin regressioanalyysia. Erilaisia malleja kokeiltiin, mutta näytti siltä, että hyvin vino selittävä muuttuja teki niistä epävakaita, eikä järkevää tulosta saatu. Niinpä ajatuksesta luovuttiin.

Laadullisten hyötyjen SROI-arvo

Laadullisten hyötyjen SROI-analyysi suoritettiin käyttäen apuna osallistujamääriä, hyötyä saaneiden määriä sekä laskettua rahallista arviota hankkeeseen osallistumisesta saadusta hyödystä. Hankkeeseen on 26.5.2026 mennessä osallistunut 523 vieraskielistä henkilöä. Asiakkaiden kyselyssä 66 % (= 100 % – 34 %) heistä kertoo saaneensa hankkeeseen osallistumisesta hyötyä (ks. Kuvio 2). Saadun hyödyn rahalliseksi arvoksi arvioitiin 358 €/henkilö, kun laskutoimituksessa ovat mukana hankkeen kautta työpaikan saaneet, ja 290 €/henkilö, kun työpaikan hankkeen kautta saaneita ei oteta lukuun. Jälkimmäisellä tavalla laskien rahallinen arvo ottaa periaatteessa huomioon kaiken muun kuin työllistymiseen liittyvän hyödyn. Työllistymiseen liittyvä hyöty tulee työllistyneille valtaosaltaan suorina taloudellisina hyötyinä (kasvanut tulotaso) ja päällekkäislaskennan välttämiseksi pyritään laadullisten hyötyjen kohdalla rajaamaan pois työllistymiseen liittyvä hyöty. Toki on mahdollista ajatella, että työllistymiseen tapahtumana liittyy myös taloudellisista seikoista riippumatonta mielihyvää – tällöin voidaan ottaa huomioon laadullisen hyödyn koko rahallinen arvo, eli 358 €/henkilö.

Kun hankkeeseen osallistumisen koko rahallinen laadullinen (”pehmeä”) hyöty lasketaan käyttäen rahallisen arvon mediaania 290 €/henkilö, saadaan laskutoimitukseksi ja tulokseksi:

$$523 \times 0,66 \times 290 \text{ €} = 100\,102,2 \text{ €} \approx 100\,000 \text{ €}$$

Jos laskemiseen käytetään rahallisen arvon mediaania 358 € (mukana myös työllistyneet), saadaan:

$$523 \times 0,66 \times 358 \text{ €} = 123\,574,44 \text{ €} \approx 125\,000 \text{ €}$$

Niin sanottujen laadullisten eli ”pehmeiden” hyötyjen laskeminen edellä kuvatulla tavalla perustuu ajatukseen, että subjektiivisesti ilmoitettu kokemuksellinen hyöty kattaa kaikki henkilön saamat laadulliset hyödyt. Yllä ensimmäisellä tavalla lasketusta hyötyarvosta on pyritty poistamaan työllistymisen subjektiivinen merkitys. Työllistymisen hyödyt tulevat riittävästi edustetuiksi ns. kovien taloudellisten hyötyjen laskennan yhteydessä.

Laskettujen laadullisten eli ”pehmeiden” hyötyjen osuus jää varsin pieneksi suhteessa työllistymiseen liittyviin hyötyihin. Tämä on ymmärrettävissä siitä näkökulmasta, että edellä tehdyissä tilastollisissa tarkasteluissa työhön ja työllistymiseen liittyvät selittäjät nousivat etualalle. Johtopäätöksenä on, että *työllistymiseen tähtäävän hankkeen odotetut hyödyt liittyvät nimenomaan tähän keskeiseen tavoitteeseen, eli työllistymiseen, ja muut koetut hyödyt saattavat jäädä pieniksi.*

Erikseen kysyttiin myös, kuinka paljon vastaajat olisivat olleet halukkaita maksamaan saamastaan palvelukokonaisuudesta. Tässä kysymyksessä vastausten vaihtelu oli rajattu välille 0 € - 1500 €. Vastausten keskiarvo oli n. 140 € ja mediaani käytännössä 0 €. ”Todellinen” (tai todelliseksi ajateltu)

maksuhalukkuus tai maksukyky oli murto-osa siitä sen hyödyn arvosta, mitä vastaajat subjektiivisesti arvioivat saaneensa.

SROI-luvut

Aloitetaan SROI-luvusta ”kovien” eli suorien taloudellisten hyötyjen osalta. Hankkeen **kokonaiskustannus on 1,7 miljoonaa** euroa, ja laskettujen suoraan rahassa mitattavien **hyötyjen yhteissumma on 6 580 520 €**. Näiden perusteella hankkeen **SROI-luvuksi muodostuu 3,87**, mikä tarkoittaa, että jokaista sijoitettua euroa kohden syntyy noin 3,9 euroa taloudellista arvoa.

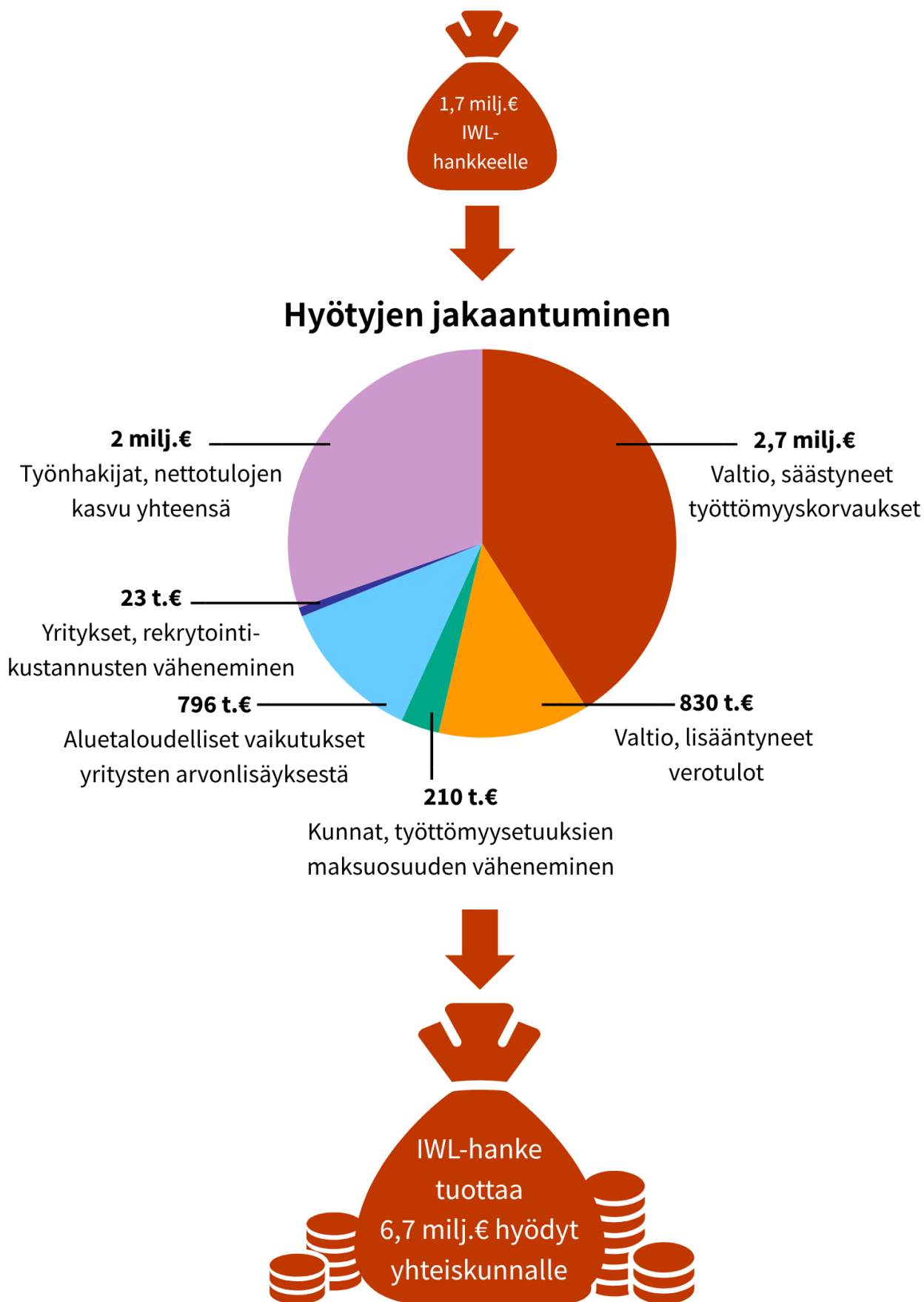
Suurimmat hyödyt kohdistuvat julkiselle sektorille, erityisesti valtiolle. Verotulojen lisääntymisen sekä vältettyjen työttömyyskorvausten summa on yli 3,5 miljoonaa euroa. Vältettyjen työttömyyskorvausten osuus on 2 669 400 euroa, mikä korostaa hankkeen vaikutusta työllisyyden paranemisen kautta, kyseessä on ennen kaikkea työllistämiseen tähtäävä hanke. Myös kuntataloudessa syntyy säästöjä: kuntien maksuosuus työttömyysetuuksista vähenee arviolta 210 600 euroa.

Työnhakija-asiakkaiden kannalta hankkeen merkittävin hyöty on käytettävissä olevien eli nettotulojen kasvu, jota kertyy lähes 2 miljoonaa euroa. Yrityssektorille syntyvät hyödyt ovat euromääräisesti pienemmät, rekrytointikustannusten pienenemisen aiheuttamiksi säästöiksi on arvioitu noin 24 000 euroa.

Aluetaloudelliset vaikutukset, yhteensä 796 400 euroa, perustuvat oletukseen yritysten arvonlisäyksestä. Tämä on laskelman osuus, josta on periaatteessa vähiten näyttöä, joten näitä oletuksia voidaan muuttaa herkkyyssanalyyysissä.

Lisättäessä mukaan myös arvioidut ”pehmeät”, laadulliset hyödyt (noin 100 000 €), hankkeen kokonaishyödyt nousevat **6 680 520 euroon**. Tällöin SROI-luku kasvaa **3,93**:een eli jokaista IWL-hankkeeseen panostettua euroa kohden syntyy lähes neljä euroa yhteiskunnallista arvoa.

$$SROI = \frac{6\,680\,520}{1\,700\,000} = 3,93$$

Kuvio 7. Hankkeen hyötyjen jakautuminen

Lahden kaupungin maksamalle omarahoitussuudelle, 25 % kokonaispotista eli noin 425 000 €, voidaan laskea oma SROI-luku perustuen joko kaikkiin hyötyihin (SROI = 15,7), pelkästään suoriin hyötyihin (SROI = 15,5) tai pelkästään työttömyysturvan korkeampien maksuosuuksien välttämistä seuraaviin hyötyihin (SROI = 0,5).

Yksi olennainen lisäys on toistaiseksi käsittelemättä. Hankkeen arvioinnin päätettiin koskevan vain sitä asiakasmäärää, joka todellisuudessa oli työllistynyt toukokuun 2026 loppuun mennessä. Kuitenkin SROI-luvut on laskettu hankkeen kokonaiskustannuksen, 1,7 miljoonaa euroa, perusteella. Hankkeen tavoitteeksi on asetettu 300 työllistynyttä henkilöä ja hankkeen asiantuntijat arvioivat työllistävänsä 250 henkilöä hankkeen loppuun mennessä. Tämä onkin varsin realistinen oletus aikaisemmin toteutuneeseen nähden. Jos osin ennakoivan SROI:n hengessä arvioidaan, että työllistämistavoitteeseen päästään, niin hankkeen **kokonaishyötyjen yhteissumma on jo yli 9,9 miljoonaa** euroa. Tällöin **SROI-luvuksi muodostuu 5,83**, mikä tarkoittaa, että jokaista sijoitettua euroa kohden syntyy noin **5,8** euroa taloudellista arvoa.

Virallisten ESR-seurantatietojen lisäksi hankkeen toiminta on tuottanut laajempia vaikutuksia, joita ei ole voitu kirjata ohjelman tulosindikaattoreihin. Hankkeessa on välillisesti työllistetty myös neljä kansainvälistä opiskelijaa sekä viisi suomalaista työtöntä työnhakijaa avoimille työmarkkinoille. Nämä työllistymiset ovat tukeneet sekä hankkeen toteutusta että alueen työmarkkinoita.

Herkkyysanalyysiä

Yllä laskettu Lahden kaupungin SROI-luku edusti jo eräänlaista herkkyysanalyysiä, mutta siinä laskennan oletuksia ei vielä varsinaisesti muutettu. Keskeisiä SROI-lukuun vaikuttavia oletuksia kokonaislaskelmassa ovat:

- a) 3 000 €/kk tasolle asetettu työllistymispalkka
- b) Oletus siitä, että työllistyminen tapahtuu 12 kuukaudeksi lyhyemmän jakson sijaan
- c) Oletus siitä, että työsuhteet ovat täysiaikaisia
- d) Uusien yritysten osalta arvonnalisäys saattaa todellisuudessa olla selvästi maltillisempaa

Näiden lisäksi subjektiivisiin tai ”pehmeisiin” hyötyihin liittyi myös se seikka, että työllistyneet henkilöt arvottivat ne keskimäärin korkeammiksi kuin ei-työllistyneet. Myös tätä oletusta voidaan tarkastella, vaikkakin sen vaikutus SROI-lukuun on päinvastainen (lukua kasvattava).

Jos aloitamme työllistymispalkasta, niin on hyvä huomata, että 3 000 €/kk on lähtökohtaisesti suomalaisten keskipalkkaa yli tuhat euroa ja mediaanipalkkaakin yli 600 euroa pienempi summa¹².

¹² <https://www.hs.fi/talous/art-2000011646373.html>

Laskelmassa sitä verrattiin lisäksi ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan, joka oli suuruudeltaan 1 500 €. Jos oletusta 3 000 €/sta/kk muutetaan, täytyisi myös oletusta ansiosidonnaisen turvan suuruudesta muuttaa, mutta tehdään herkkyyssanalyysin vuoksi oletus pienemmästä työllistymispalkasta entisen suuruisella työttömyysturvalla.

Jos ajatellaan esimerkiksi, että todellinen työllistymispalkka olisi 2 000 €/kk, niin sama vaikutus SROI-laskelmaan saadaan puuttumalla toiseen oletukseen eli työsuhteen keston. Tämä onkin ehkä tärkeämpi oletus, sillä esimerkiksi Alasalmen ym. (2019) raportissa *Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle* kuvataan tämänkaltaisten laskelmien perusongelmaa, eli että työttömyysjakson pituus täytyy suhteuttaa siihen, miten suuren osan vuodesta työllisyys todennäköisimmin kestäisi. Tehdään siis herkkyyssanalyysin ensimmäisenä oletuksena pudotus työllistymiskuukausien määrässä 12:sta 8:aan eli 2/3:aan alkuperäisestä.

Käytännössä kohta c eli oletus työsuhteiden täysiaikaisuudesta koskee samaa ilmiötä: montako työllistymiskuukautta työttömän henkilön työllistämisestä todellisuudessa seuraa. Alasalmen ym. (2019) raportissa oli laskettu esimerkkejä erilaisille työttömien ryhmille heidän työllistyessään, esimerkiksi ”17–24-vuotiaat työllistyvät”, ”pitkäaikaistyöttömät työllistyvät” ja ”10 000 helpommin työllistyvää työllistyy”. Yksi laskentamalli kuvasi myös tilannetta ”ulkomailla syntyneet työllistyvät”, joka on tämän arvioinnin kannalta tärkein vertailukohta. Laskelmassa työllistymispalkkana oli käytetty summaa 2 478 €/kk (huom. raportissa käytetty mikrosimuloinnin rekisteriaineistoa vuodelta 2016 ja vuoden 2018 etuuslainsäädäntöön perustuvat euromäärät oli deflatoitu vuoden 2016 tasoon) ja työllistymiskuukausia oli 8,2, mikä taas on lähes sama kuin ylempänä esittämämme arvio 8 kuukautta.

Koska yritysten arvonlisäystä on vaikeaa arvioida ilman todellista tietoa yritysten liikevaihdosta ja niin edelleen, tehdään viimeisenä oletus, että hankkeessa perustetut 11 yritystä eivät ensimmäisinä vuosinaan tuota mitään ja poistetaan ne kokonaan laskelmasta. Tässä tilanteessa periaatteessa hyöty voisi silti olla työttömyyskustannusten välttäminen, mutta jätetään myös se huomiotta.

Taulukossa 4 on raportoitu näiden eri vaihtoehtojen vaikutus SROI-lukuun. Viimeisellä rivillä kaikki tässä esitellyt oletukset on yhdistetty yhteen laskelmaan.

Taulukko 4. Koonti herkkyyssanalyysistä.

Skenaario	Oletukset	Hyödyt	SROI
a	Perusoletukset	6 680 520 €	3,93
b	Työllistymispalkka 2 478 €	5 678 280 €	3,34
c	Työllisyyskuukausia 8	4 760 520 €	2,80
d	Perustetut yritykset pois laskelmasta	6 071 354 €	3,57
e	Mallit b, c ja d yhdistettynä	3 992 360 €	2,35

Työllistymiseen ja aluetalouteen liittyvien hyötyjen lisäksi ns. laadullisiin hyötyihin voidaan tehdä muutoksia ja tarkastella niiden vaikutusta SROI-lukuun. Kuitenkin laadullisia hyötyjä käsitelleessä kappaleessa nähtiin, että hyötyjen arvo vaihtelee yhteensä 100–125 tuhannen euron välillä, riippuen siitä, käytetäänkö kaikkien osallistujien vai vain ei-työllistyneiden osallistujien mediaania keskimääräisenä hyödyn raha-arvona. Näin esimerkiksi perusskenaarion suuruusluokassa (noin 6,7 miljoonaa) vaikutus SROI-lukuun olisi alle kymmenyksen luokkaa ($SROI = 3,86$ ilman laadullisia hyötyjä) vaikka laadullisia hyötyjä ei huomioitaisi ollenkaan tai käytettäisiin korkeampaa arviota (3,94 jos hyödyt 125 000). Tältä pohjalta voidaan ohittaa laskelma, jossa työllistyneille ei asetettaisi mitään laadullisen hyödyn arvoa, sillä se muuttaisi kokonaisuutta vielä nykyistä vähemmän.

5. Pohdinta

Tässä arvioinnissa tarkasteltiin International Work Lahti -hanketta Social Return on Investment (SROI) -arviointikehikolla. Hankkeen merkittävimmät hyödyt liittyvät työllistymiseen ja sen myötä syntyviin taloudellisiin vaikutuksiin. Työllistyneiden henkilöiden lisääntyneet palkkatulot, julkisen sektorin kasvaneet verotulot sekä vähentyneet työttömyysetuudet muodostavat valtaosan hankkeen tuottamasta yhteiskunnallisesta arvosta.

Vieraskielisten työnhakijoiden työllistymistä tukeville palveluille on selkeä yhteiskunnallinen tarve. Työllistyminen vahvistaa yksilön taloudellista asemaa, mutta samalla se vähentää julkisten tukien tarvetta ja lisää verotuloja. Tästä näkökulmasta hankkeen tuottamat hyödyt kohdistuvat samanaikaisesti sekä yksilöihin että yhteiskuntaan laajemmin. Asiakaspalvelupisteen toiminta on osoittanut, että kansainvälisten osaajien tavoittaminen edellyttää helposti saavutettavaa ja luottamusta rakentavaa palvelua.

IWL-hankkeen tavoitteena oli vieraskielisten työnhakijoiden mahdollisimman nopea työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Tämän vuoksi hankkeessa kehitettiin toimintamalli, jossa asiakkaat segmentoitiin heidän työllistymisvalmiutensa, tarvitseman tuen määrän ja hankkeen tavoitteiden näkökulmasta. Priorisoinnin tarkoituksena ei ollut sulkea ketään palveluiden ulkopuolelle, vaan kohdentaa resurssit vaikuttavasti. Nopeimmin työllistyvät asiakkaat ohjattiin ripeästi työnantajille, kun taas enemmän tukea tarvitseville rakennettiin yksilöllinen palvelupolku, joka sisälsi esimerkiksi työnhaun valmennusta, suomen kielen harjoittelua, osaamisen tunnistamista ja työelämävalmiuksien vahvistamista. Kaikki asiakkaat eivät päätyneet hankkeen varsinaisiksi asiakkaiksi, mutta jokainen kohtaaminen tarjosi mahdollisuuden ohjata oikeaan palveluun, ratkaista arjen haasteita, tukea työllistymistä tai vahvistaa osallisuutta.

Priorisointimallin avulla hankkeen asiantuntijat pystyivät kohdentamaan työpanoksensa tarkoituksenmukaisesti ja vastaamaan samanaikaisesti sekä yritysten rekryointitarpeisiin että asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Malli nopeutti rekryointiprosesseja, lisäsi palvelun vaikuttavuutta ja varmisti, että yrityksille pystyttiin tarjoamaan sopivia osaajia oikeaan aikaan. Koska IWL:n nopean rekryoinnin malli käynnistyy yrityksen todellisesta rekryointitarpeesta, myös asiakkaiden priorisoinnin lähtökohtana oli löytää mahdollisimman nopeasti juuri kyseiseen tehtävään soveltuvat osaajat. Näin vieraskielisen osaajan rekryointi perustui yrityksen liiketoiminnan tarpeisiin ja osaamisen kohtaamiseen sekä molempia osapuolia hyödyttävään ja kestävään liiketoimintaratkaisuun.

Kyselyaineiston perusteella hankkeella oli myös muita kuin välittömästi työllistymiseen liittyviä vaikutuksia. Asiakkaat kokivat saaneensa esimerkiksi tietoa suomalaisesta työelämästä, rohkeutta työnhakuun, tukea suomen kielen kehittämiseen sekä uusia sosiaalisia ja ammatillisia verkostoja. Vaikka näiden vaikutusten rahamääräistäminen on aina osittain tulkinnallista, niiden merkitystä ei tule vähätellä. Tällaiset tekijät voivat pitkällä aikavälillä vahvistaa osallisuutta, vähentää syrjäytymisriskiä ja tukea alueelle kiinnittymistä.

Arvioinnissa tunnistettiin myös yrityksille syntyviä hyötyjä. Hankkeen kautta vieraskielisen työntekijän palkanneita yrityksiä oli yhteensä 92, minkä lisäksi hankkeessa toteutettiin yrityspilotteja ja muuta yritysyhteistyötä. Erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille hankkeen tarjoama tuki on voinut toimia henkilöstöhallinnon lisäresurssina tilanteissa, joissa omia rekryointiresursseja on rajallisesti käytettävissä. Samalla hanke on tukenut työyhteisöjen kansainvälistymistä, monimuotoisuutta ja yhdenvertaisia rekryointikäytäntöjä.

Merkittävä havainto liittyy myös hankkeen vaikutuksiin alueelliseen elinvoimaan. Hankkeen aikana perustettiin yksitoista uutta yritystä useille eri toimialoille, kuten kuljetus-, matkailu-, ravintola- ja hoiva-ala. Uusien yritysten syntyminen viittaa siihen, että osa osallistujista on kyennyt hyödyntämään osaamistaan yrittäjyyden kautta. Tämä voi osaltaan monipuolistaa alueen elinkeinorakennetta ja luoda edellytyksiä uusille työpaikoille tulevaisuudessa.

Arvioinnin keskeinen rajoitus liittyy siihen, ettei hankkeen vaikutuksia voida tarkastella kokeellisella asetelmalla tai verrokkiryhmän avulla. Siksi kaikkia havaittuja työllistymisiä ei voida katsoa hankkeen aikaansaamiksi. Näin ei toki olisi muutenkaan, sillä SROI-prosessiin kuuluu myös ns. vaikuttavuutta vähentävien tekijöiden (muun toimijan ansiot, vaimeneminen, turha panostus) arviointi. Esimerkiksi asiakaskyselyn perusteella 13 % katsoi saaneensa työpaikan tai muuta työllistymistä edistävää tietoa hankkeen avulla, mutta kuitenkin hankkeen asiakasvirrasta arviointihetkeen mennessä peräti 30 % oli työllistynyt. Yli kolmannes vastaajista katsoi päässeensä työnhaussa eteenpäin hankkeen ansiosta, mutta kuten todettua, hankkeen täsmällisen työllistämisaikutuksen arviointi on hankalaa ja jokin

osuus asiakkaista olisi työllistynyt hankkeesta riippumatta. Tuon osuuden arviointia ei toteutettu herkkyysanalyysissä, mutta laskelmista nähdään, että työllistymisten tuottamista hyödyistä hyvin suuri osuus (esimerkiksi kaikki asiakkaiden oletetut nettotulot ja vaikkapa vielä oletetut vältetyt työttömyyskorvaukset yhteenlaskettuna) voitaisiin ottaa pois, ja SROI-luku säilyisi silti yli yhden. Herkkyysanalyysin tulokset osoittavat, että myös huomattavasti varovaisemmilla oletuksilla hankkeen yhteiskunnalliset hyödyt ylittävät selvästi sen kustannukset. Tämä lisää luottamusta arvioinnin keskeisiin johtopäätöksiin.

Yhteenveto ja johtopäätökset

International Work Lahti -hankkeen tavoitteena on ollut edistää Päijät-Hämeen alueen vieraskielisten työnhakijoiden työllistymistä sekä vahvistaa alueen yritysten mahdollisuuksia löytää työvoimaa. Hankkeen toiminta on koostunut työhönvalmennuksesta, työnhaun tuesta, kielitaidon vahvistamisesta, työnantajayhteistyöstä sekä erilaisista rekrytointia tukevista piloteista.

Arviointihetkeen mennessä hankkeessa oli kohdattu 523 asiakasta ja saavutettu 160 työllistymistä. Hankkeen palvelupisteellä on tapahtunut yli 3 600 asiakaskohtaamista. Lisäksi hankkeessa on tehty laajaa yhteistyötä alueen työnantajien kanssa ja tuettu uusien yritysten perustamista. Matalan kynnyksen kohtaamiset muodostavat perustan onnistuneelle kotoutumiselle ja alueen veto- ja pitovoiman vahvistamiselle.

SROI-analyysin perusteella hankkeen suorien taloudellisten hyötyjen arvoksi arvioitiin noin 6,58 miljoonaa euroa. Kun mukaan lisättiin asiakkaiden kokemia laadullisia hyötyjä, kokonaisvaikuttavuuden arvoksi muodostui noin 6,68 miljoonaa euroa. Hankkeen kokonaiskustannusten ollessa noin 1,7 miljoonaa euroa SROI-luvuksi saatiin 3,93. Jos hanke pääsee työllistämistavoitteeseensa, niin hankkeen kokonaishyötyjen yhteissumma on yli 9,9 miljoonaa euroa, jonka perusteella SROI-luvuksi muodostuu 5,8.

Herkkyysanalyysin perusteella tulos säilyi positiivisena kaikissa tarkastelluissa vaihtoehtoissa. Konservatiivisimmassakin skenaariossa SROI-luvuksi muodostui 2,34. Tulos viittaa siihen, että hankkeen vaikuttavuus ei ole riippuvainen yksittäisestä oletuksesta, vaan perustuu useiden erilaisten hyötyjen yhteisvaikutukseen.

Arvioinnin perusteella International Work Lahti -hanke on tuottanut enemmän yhteiskunnallista arvoa kuin sen toteuttamiseen on käytetty resursseja. Tulokset osoittavat, että vieraskielisten työnhakijoiden työllistymistä tukeva, työnantajayhteistyöhön perustuva toimintamalli voi olla sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti perusteltu investointi.

Hankkeen vaikutus rakentuu ennen kaikkea onnistuneiden työllistymisten kautta. Samalla hanke on vahvistanut osallistujien työelämävalmiuksia, lisännyt työnantajien mahdollisuuksia löytää työvoimaa, tukenut työyhteisöjen monimuotoistumista sekä edistänyt alueen elinvoimaa. Vaikutukset ulottuvat siten laajemmalle kuin pelkkään työllisyyden paranemiseen.

Tulokset tukevat ajatusta siitä, että hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja olisi perusteltua hyödyntää myös hankekauden jälkeen osana alueellisia työllisyys- ja kotoutumispalveluja. Erityisen lupaavina näyttäytyvät työnantajayhteistyötä, yksilöllistä valmennusta ja matalan kynnyksen palveluja yhdistävät toimintatavat, joiden avulla voidaan samanaikaisesti vastata sekä työnhakijoiden että työnantajien tarpeisiin.

Kokonaisuutena arvioiden International Work Lahti on onnistunut tukemaan kansainvälisten osaajien kiinnittymistä Päijät-Hämeen työmarkkinoille ja yhteiskuntaan. Tällä on merkitystä paitsi yksittäisten osallistujien myös alueen kilpailukyvyyn, työvoiman saatavuuden ja pitkän aikavälin elinvoiman kannalta.

Lähteet & kirjallisuus

- Alasalmi, J., Alimov, N., Ansala, L., Busk, H., Huhtala, V.-V., Kekäläinen, A., Keskinen, P., Ruuskanen, O.-P., & Vuori, L. (2019). *Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 16/2019. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-645-4>
- Ilomäki, T., Niskanen, S., Amnell, N., & Savolainen, J. (2025). *Työkykyjohtamisen hyödyt PK-yrityksissä: Räätelöity työ (ESR+) -hankkeen SROI-arviointi* (Arviointiraportteja 7/2025). Kuntoutussäätiö. https://julkaisut.kuntoutussaatio.fi/wp-content/uploads/2025_12_11-SROI_raportti_RATY_.pdf
- Ilomäki, T., Klemelä, J., Niskanen, S., Sihvonen, A.-P., Lassenius, T., & Alitalo, E. (2024). *Kuntoutussäätiön SROI-arvioinnit 2017–2023* (Arviointiraportteja 5/2024). Kuntoutussäätiö.
- Klemelä, J. (2016). *Järjestöt, vaikuttavuus & raha: SROI-arviointimenetelmä* (SOSTEn julkaisuja 1/2016). SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. https://www.researchgate.net/publication/313217347_Jarjestot_vaikuttavuus_raha_-_SROI-arviointimenetelma
- Nicholls, J., Lawlor, E., Neitzert, E., & Goodspeed, T. (2012). *A guide to social return on investment* (2nd ed.). The SROI Network. <https://socialvalueuk.org/resource/a-guide-to-social-return-on-investment/>
- Kela. (2026). *Työttömyystukien laskutus kunnilta*. <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kunnat-tyottomyystukien-laskutus>

Liitteet

Liite 1. International Work Lahti -hankkeen työhönvalmennuksen asiakkaille lähetetty kysely.

Kuntoutussäätiö

Kysely International Work Lahti -hankkeen hyödyistä Survey on the Benefits of the International Work Lahti Project

Tervetuloa vastaamaan International Work Lahti -hankkeen lyhyeen (4 min) kyselyyn, jolla selvitetään hankkeen tarjoaman tuen hyötyä ja arvoa! Hanke tarjoaa työllistymisen tukea Lahden seudulla ja Päijät-Hämeessä asuville työnhakijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi.

Kyselyyn vastataan nimettömästi. Kertyneet tiedot säilytetään vuoden 2026 loppuun asti. [Lisätietoja IWL-hankkeesta ja tietosuojasta](#)

Welcome to respond to this short (4 min) survey about the International Work Lahti project, which aims to find out the value and benefits of the support provided by the project. The project offers employment support to job seekers living in the Lahti region and Päijät-Häme whose native language is not Finnish.

The survey is anonymous. The collected data will be stored until the end of 2026. [More information about the IWL project and data protection.](#)

1. Millä tavoin olet osallistunut International Work Lahti -hankkeeseen? In what ways have you participated in the International Work Lahti project?

- ☐ Olen saanut yksilöllistä valmennusta/I have received individual coaching
- ☐ Olen saanut tukea työnhakuun/I have received support for job searching
- ☐ Olen saanut tukea työn aloitukseen/ I have received support when starting a job
- ☐ Olen osallistunut ryhmävalmennukseen/I have participated in group coaching
- ☐ Olen saanut tukea suomenkielen kehittämiseen/I have received support for developing my Finnish language skills
- ☐ Olen saanut kontakteja työnantajiin/I have received contacts with employers
- ☐ Olen saanut muuta tukea hankkeelta/I have received other support from the project
- ☐ En ole hyötynyt hankkeesta/ I have not benefited from the project

2. Oletko saanut työpaikan International Work Lahti -hankkeen avulla? Have you found a job with the help of the International Work Lahti project?

- ☐ Olen/Yes
- ☐ En, mutta olen päässyt eteenpäin työnhaussa hankkeen avulla/No, but the project has helped me move forward in my job search
- ☐ En, eikä hanke ole auttanut asiaa/No, and the project has not helped with this
- ☐ Olen saanut töitä, mutta hankkeella ei ollut mitään vaikutusta asiaan/I have found a job, but the project had no impact on it

3. Onko hankkeella ollut muita positiivisia vaikutuksia elämääsi? Has the project had other positive impacts on your life?

Valitse kaikki kohdat, jotka pitävät paikkansa. Voit lisäksi valita ja kertoa 1-3 muusta mahdollisesta positiivisesta vaikutuksesta. Select all that apply. You may also choose and describe 1-3 other possible positive impacts.

Olen saanut uusia kavereita/I have made new friends

☐

Olen saanut rohkeutta työnhaakuun/I have gained confidence in job searching

☐

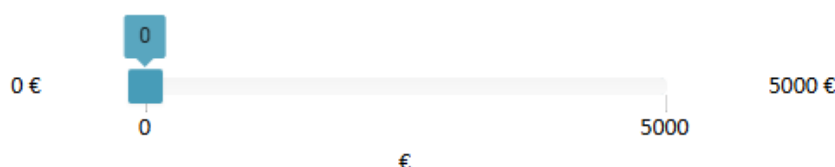
Olen oppinut lisää suomalaisesta kulttuurista/I have learned more about Finnish culture

☐

Sain tärkeää tietoa työnhausta Suomessa/I received important information about job searching in Finland

☐☐☐☐

4. Minkä arvoisena pidät hankkeesta saamaasi hyötyä? How valuable do you consider the benefits you received from the project?

5. Jos työhönvalmennus olisi ollut maksullinen palvelu, mikä olisi mielestäsi kohtuullinen hinta sille kokonaisuudelle, jonka itse sait? If employment coaching had been a paid service, what would you consider a reasonable price for the services you received?

Olet juuri kertonut kokemuksistasi ja työhönvalmennuksen muista vaikutuksista. Ajattele nyt kaikkea sitä, mitä sait valmennuksesta – sekä mahdollista työllistymistä tai etenemistä työnhaussa (kysymys 2) että muita positiivisia asioita, joita listasit (kysymys 3). Jos et halua vastata, kentän voi jättää tyhjäksi.

You have just described your experiences and other impacts of the employment coaching. Now think about everything you gained from the coaching – including possible employment or progress in your job search (question 2) as well as the other positive things you listed (question 3). If you do not wish to answer, you may leave the field empty.

Kohtuullinen hinta euroissa/Reasonable price in euros

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lahti

**International
Work Lahti -hanke**

Lähetä

Lähetä = send

Kuntoutussäätiö

International Work Lahti -hankkeen tuki rekrytoinnissa

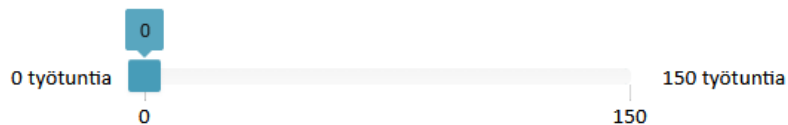
Tervetuloa vastaamaan International Work Lahti -hankkeen lyhyeen (2 min) kyselyyn, jolla selvitetään hankkeen tarjoaman rekrytoinnin tuen arvoa!

Kyselyyn vastataan nimettömästi. Lisätietoja hankkeesta: <https://www.lahti.fi/iwl/>

International Work Lahti-hanke:

1. kartoittaa yrityksen osaamistarpeita
2. ylläpitää työntekijöiden osaajaportfoliota
3. tukee uuden työntekijän perehdyttämisessä
4. tukee yrityksen rekrytointimallin kehittämisessä
5. järjestää matalan kynnyksen rekrytointi tilaisuuksia

1. Minkä verran arvioisit International Work Lahti -hankkeen tuen vähentäneen rekrytointiin kuluvaan työaikaan organisaatiossanne?

2. Millä toimialalla organisaationne on (esim. ravitsemus-, kaupan-, rakentamisen-, sosiaali- tai terveysala)?

3. Muuta kommentoitavaa tai terveisiä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

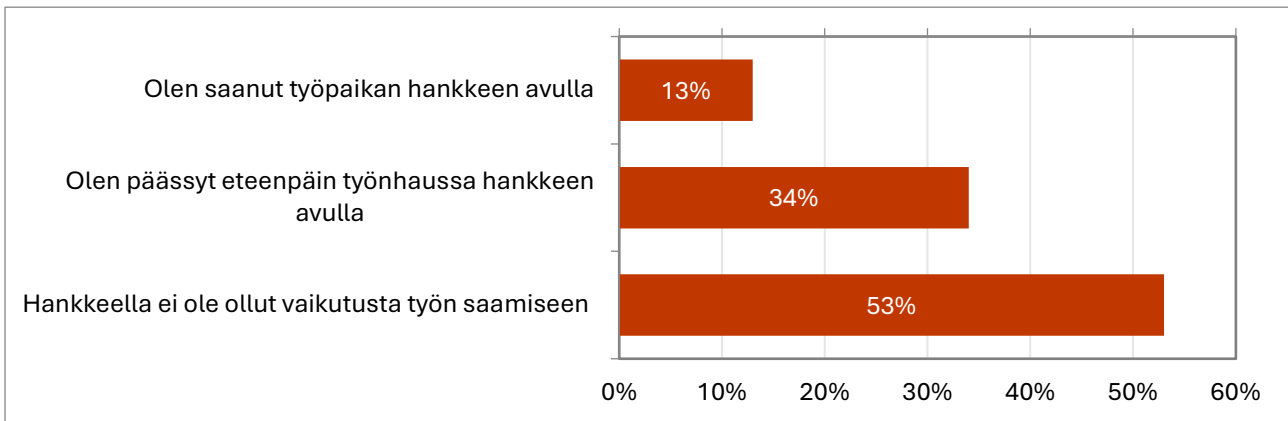
Lahti

**International
Work Lahti -hanke**

Lähetä

OSALLISTUMISEN ULOTTUVUUKSIEN JA SAADUN HYÖDYN VÄLISET YHTEYDET

Osallistumisulottuvuuksien ja saadun työllistymishyödyn yhteyksien tarkastelua varten muodostettiin työllistymiskysymyksestä uusi kolmiluokkainen selitettävä työllistymiseen liittyvää hyötyä kuvaava muuttuja (ks. Kuvio 4).

Kuvio 1. Onko asiakas saanut hankkeen kautta työpaikan tai saanut hankkeesta muuta hyötyä, joka edistää työpaikan saamista – tiivistetty jakauma.

Muuttujan vanhat sisällöt ja uudet lukuarvot ovat seuraavat:

- Olen à Olen saanut työpaikan hankkeen avulla = 3
- En, mutta olen päässyt eteenpäin työhaussa hankkeen avulla à Olen päässyt eteenpäin työhaussa hankkeen avulla = 2
- En, eikä hanke ole auttanut asiaa + Olen saanut töitä, mutta hankkeella ei ollut mitään vaikutusta asiaan à Hankkeella ei ole ollut vaikutusta työn saamiseen = 1

Yhteyksien tarkastelu tehtiin korrelaatiokertoimien (Pearsonin ρ eli ”rho”, havaittu arvoa merkitään r) avulla. Alla on lueteltu ”osallistumiskysymyspatterin” valittujen muuttujien ja työllistymishyötyä kuvaavan muuttujan kahdenväliset korrelaatiokertoimet ja kerrointen tilastolliset merkitsevyydet.

- Olen saanut yksilöllistä valmennusta (korrelaatiokerroin $r = 0.094$, tilastollinen merkitsevyys $p = 0.532$)
- Olen saanut tukea työnhakuun ($r = 0.288$, $p = 0.050$)
- Olen osallistunut ryhmävalmennukseen ($r = 0.175$, $p = 0.239$)
- Olen saanut tukea suomenkielen kehittämiseen ($r = 0.220$, $p = 0.138$)
- Olen saanut kontakteja työnantajiin ($r = 0.394$, $p = 0.006$)

Analyysin olisi periaatteessa voinut tehdä myös tarkastellen muuttujapatterin faktorianalyysin faktoripistemäärien ja työllistymiseen liittyvien hyötyjen muuttujan välisiä korrelaatioita. Yksi faktoreista kuitenkin sisältää muuttujan ”olen saanut tukea työn aloitukseen” jossa jo oletetaan työllistyminen, joten tämä muuttuja ei ole riippumaton työllistymishyötymuuttujasta.

Kuntoutussäätiö

